

Konfliktende interesser i Drivsåtskoven

Forår 2020

Gruppenr. og fagmodul: S2025117730, Geografi
Projektitel: Konfliktende interesser i Drivsåtskoven
Gruppens medlemmer og studienr: Nanna Byrnak-Storm 65918 Asger Stamer Sæbye 65962 Johanna Holbak 66069 Malte Ballegaard Plass 66411 Signe Byrdal Lilholt 63832 Elisabeth Vagtborg Eskildsen 66820
Vejleder: Thomas Skou Grindsted
Dato: 3. Juni 2020
Antal tegn: 169.318

Abstract

In this paper we examine whether conflicting views on nature can be located in context to the planning of 'Drivsåtskoven'. Through an analysis of interviews involving prominent characters in the planning of 'Drivsåtskoven', and an analytic approach based on views on nature presented by Jon Anderson, the Triangle of Planning by Scott Campbell and Discourse theory, we seek to understand how the different characters involved in the planning of 'Drivsåtskoven' view nature, and whether conflicting views can be determined. Furthermore, we seek to examine the plan made for 'Drivsåtskoven' in comparison to the existing plan and directives for the area called 'Naturpark Åmosen', which surrounds 'Drivsåtskoven'. Our analysis will show that conflicting views on nature is visible equally through the analysis of the conducted interviews as they are in the analysis of the planning and directives of the area. In addition, we find that negative connotations sounding the views of nature presented by Jon Anderson can be identified.

We therefore aim to take a critical stand towards this papers findings, and discuss whether our results are valid, based on a discussion of this papers way of combining theory with empirical data and a critical stand towards the theories themselves.

Resume

I denne rapport vil vi undersøge, om der findes konflikterende natursyn i forbindelse med planlægningen af Drivsåtskoven som en bypark. Gennem en analyse af interviews med aktører involveret i planlægningen af Drivsåtskoven og en analytisk ramme, der beror på natursyn fremlagt af Jon Anderson, Scott Campbell's Planlægningstrekant og diskursteori, vil vi forsøge at forstå hvilket natursyn de forskellige aktører har, og hvorvidt deres natursyn er i konflikt med hinanden. Yderligere ønsker vi at undersøge visionen for Drivsåtskoven som bypark, Naturpark Åmosens kommunetillægsplan samt de direktiver som er gældende for området, og se på forskelle og ligheder, samt hvilke natursyn der ligger til grund for disse. Rapporten vil vise, at der kan identificeres konflikterende natursyn gennem vores analyse af interviews, såvel som i vores analyse af visionen for Drivsåtskoven som bypark, samt kommunetillægsplanen for Naturpark Åmosen og de gældende

03-06-2020. Fagmodulsprojekt i Geografi. Konfliktende interesser i Drivsåtskoven.

Nanna Byrnak-Storm, Asger Stamer Sæbye, Johanna Holbak, Malte Ballegaard, Signe Byrdal Lilholt og Elisabeth Vagtborg Eskildsen.

direktiver for området. Endvidere vil det blive forklaret, hvorfor der kan knyttes negative konnotationer til de natursyn Jon Anderson i sin teori fremlægger. Derfor vil vi diskutere validiteten af de resultater der præsenteres i rapporten gennem et kritisk standpunkt til vores måde at kombinere empirisk data med teori, samt teorierne i sig selv.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	5
1.1 Problemfelt	7
1.2 Problemformulering	8
1.2.1 Arbejdsspørgsmål	9
1.2.2 Præcisering af problemformulering/afgrænsning	9
2 Metode	10
2.1 Valg af metode og ændringer af planlægning grundet COVID-19	10
2.2 Kvalitativ metode	11
2.2.1 Et semistruktureret interview	12
2.2.1.1 Refleksioner over fordele og ulemper samt brugen af Skype	13
2.2.2. Valg af interviewpersoner	14
2.2.2.1 Erhvervsforeningen	14
2.2.2.2. Danmarks Naturfredningsforening	14
2.2.2.3 Styregruppe	15
2.2.2.4 Dansk-Ornitologisk forening.	15
2.3. Sekundær data og dokumentanalyse	16
3 Videnskabsteori	17
3.1 Introduktion af diskursanalysen	18
3.2 Diskursanalyse som værktøj	19
3.3 Norman Fairclough's diskursbegreb	21
3.4 Kritik af diskursteori	21
4 Teori	23
4.1 Jon Andersons teori omhandlende natursyn	23
4.1.1 Natursyn	23
4.1.2 Natur kontra kultur	25
4.1.3 Kritik af Anderson	26
4.2 Ecosystem services	27
4.2.1 Kritik af "Defining and classifying ecosystem services for decision making"	29
4.3 Scott Campbell - Planlægningstrekanten	29
4.3.1 Kritik af Campbells Planlægningsteori.	32
5 Analyseafsnit	33

5.1 Analysestrategi	33
5.2 Drivsåtskoven og administrative bindinger - Besvarelse af arbejdsspørgsmål 1	35
5.2.1. Drivsåtskoven: fra skovområde til potentiel bypark	35
5.2.1.1 Processen bag ideen om en bypark	35
5.2.1.2 Målet med projekt Drivsåtskoven - Gladere og sundere samfund	36
5.2.2 Drivsåtskoven - et bynært naturområde med administrative bindinger	37
5.2.2.1 Naturtyper og Natura 2000 (habitat- og fugledirektivet)	39
5.2.2.2 Habitatområder	39
5.2.2.3 Fuglebeskyttelsesområder	40
5.2.2.4 Fredskovspligten	40
5.2.2.5 Drivsåtskoven og søbeskyttelseslinjen	41
5.2.2.6 §3-områder	41
5.2.3 Holbæk Kommunes foregribelse af bypark	42
5.2.4 Delkonklusion	42
5.3 Aktørernes natursyn og interesser omkring Drivsåtskoven - Besvarelse af arbejdsspørgsmål 2	43
5.3.1 Definitionen af natur	44
5.3.2 Drivsåtskoven som et sted og natursyn	47
5.3.3 Holdninger til direktiver omkring Drivsåtskoven	54
5.3.4 Konflikter i planlægningen.	56
5.3.5 Delkonklusion	59
5.4. Drivsåtskoven som del af Naturpark Åmosen - Besvarelse af arbejdsspørgsmål 3	60
5.4.1 Hvordan bruges et sted i handleplanen for Projekt Åmosen?	61
5.4.2 Brugen af et sted i planen for Drivsåtskoven som en potentiel bypark	62
5.4.3 Forskelle mellem brug af sted i planen for Naturpark Åmosen og planen for Drivsåtskoven.	63
5.4.4 Prioriteringer i planen for Projekt Åmosen	64
5.4.5 Prioriteringer i Drivsåtskoven	66
5.4.6 Forskelle og ligheder mellem planen for Drivsåtskoven og planen for Naturpark Åmosen.	67
5.4.7 Forholdet mellem natur og kultur set gennem planen for Naturpark Åmosen	67
5.4.8 Delkonklusion	69

6. Diskussion	69
7. Konklusion	79
8. Perspektivering	81
9. Litteraturliste	82

1. Indledning

Gruppen finder det interessant at analysere og gå i dybden med de planer, der ligger for Drivsåtskoven, der er en del af Jyderup by i Holbæk Kommune, og beskæftige os med dennes fremtid, og hvad denne kan indeholde.

Tæt på 14 % af Danmarks areal dækket af skov (Miljø- og Fødevarestyrelsen 2020c). Der findes en generel politisk konsensus om, at der skal være mere skov i Danmark (Miljø- og Fødevareministeriet 2018), selvom det sker ud fra forskellige hensyn: For at beskytte grundvandet, miljøet og biodiversitet. Men der findes også flere produktions- og økonomiske interesser der kan knyttes til produktion af tømmer og andre træprodukter. Ligesom rekreative hensyn prioriteres for at sikre rum til friluftsliv og naturoplevelser (Miljø- Fødevareministeriet 2020d).

Holbæk Kommune har lige nu mere end 10 certificerede skove, hvilket er svarende til ca. 258 ha, der drives "bæredygtigt og ansvarligt" af kommunen, som står for drift og fører tilsyn med skovene (Holbæk Kommune 2020). Særligt de bynære skove udgør et naturareal og rum, hvor der ikke kun kan identificeres flere hensyn, men også divergerende interesser. Naturstyrelsen har således påvist, at mangfoldigheden af kvaliteter og funktioner også indeholder flere potentielle konflikter mellem forskellige brugergrupper. Hvilke brugergrupper og aktiviteter varierer dog fra skov til skov, men fælles er, at de øgede aktiviteter kan føre til slitage på stier, skovdiger og andre sårbare naturelementer og være til gene for andre brugergrupper (Naturstyrelsen 2011, s. 12). Denne kompleksitet i funktioner og interesser gælder også for Drivsåtskoven.

Dette skovområde har et areal på 2,2 ha. Det blev udlagt som skov i forbindelse med Sølyst Jagtslot, der blev opført i 1889, og skoven blev brugt til jagtaktiviteter. Senere blev jagtslottet til et skolehjem, og Drivsåtskoven ændrede funktion og blev senere hen købt af det offentlige; i 1978 af Socialstyrelsen og i 2015 af Vestsjællands Amt. Gennem disse køb, blev Drivsåtskoven i Jyderup sikret som en bynær skov i Jyderup, hvor der kunne afholdes sociale arrangementer som f.eks. den årlige pinsefest (Jyderup Realskole, 2020), men en egentlig kommunal lokalplan for Drivsåtskoven foreligger endnu ikke.

Når vi ser på skovområdet i relation til handleplanen for Jyderup, (Holbæk kommune 2018) er det interessant at zoome ud og se, hvordan sammenhængen mellem Jyderup og Naturparken Åmose blev beskrevet:

“For at styrke muligheden for oplevelser i naturparken ønsker naturparkens bestyrelse at opføre to Naturrum forskellige steder i naturparken. Naturrummene skal formidle områdets historie, kultur og natur. Naturparkens bestyrelse har peget på, at Jyderup naturligt kan være en ”Port til Åmosen” og ønsker derfor at etablere ét af de to Naturrum i Jyderup.” (Holbæk 2018, s.18).

Det fremgår af handleplanen, at der er intentioner om, at naturrum i Jyderup skal integreres med Naturpark Åmosen. Naturpark Åmosen er fra 2013, den første naturpark i Danmark og en ud af i alt 14 naturparker i Danmark (Friluftsrådet 2020). Naturpark Åmosen er et internationalt beskyttet naturområde, og ligger mellem Kalundborg, Holbæk og Sorø. Området er udpeget på grund af sin unikke kultur-, natur-, og geologiske værdier, og udgør et område med søer, ådale og moseområder, som strækker sig gennem et 45 km. morænelandskab. Det samlede areal på Naturpark Åmosen er omkring 8000 ha (Kalundborg kommune 2019). De danske naturparker er en plan-konstruktion, der rummer sammenhængende landskaber, og baserer sig på en mærknings- og certificeringsordning, som gives til områder, der har en “unik” natur med regional, national og international betydning. Selve ordningen drives af Friluftsrådet¹ og er en del af det europæiske naturpark netværk EUROPARC, samt indgår som en del af respektive Kommuneplaner (Ud i Naturen 2020; Naturpark Åmosen 2020)

¹ Ikke-statslig paraplyorganisation, for organisationer som arbejder med friluftsliv og har interesser indenfor blandt andet natur, miljø.

Ét af kriterierne for at kunne klassificeres som en naturpark, er at området minimum skal have 50 % 'beskyttet natur', f.eks. Natura 2000, paragraf 3-områder og urørt skov og i de specifikke planer vægter benyttelse og beskyttelse af naturen. Et væsentlig naturelement i disse parker er skovområderne (Ud i Naturen 2020).

1.1 Problemfelt

I forbindelse med ideworkshoppen/gruppedannelsen, hvor en række forskellige aktører fremlagde oplæg til projektarbejde, blev der holdt et oplæg fra Søren Bøtker Petersen, formanden for Jyderup Erhvervsforening, hvor han påpegede og havde fokus på, at det grønne område ved Drivsåtskoven ikke blev "brugt" til noget, og at de i Erhvervsforeningen ønskede at være til at udvikle området til en bypark for borgerne.

I oplægget til projektet pegede formanden for Erhvervsforeningen på, at der var flere holdninger til udviklingen af Drivsåtskoven. Blandt andet nævnte han, at Naturfredningsforeningen havde rejst kritik af ideen om, at der skal udvikles en bypark på området. Dette vakte gruppens interesse, da vi så nogle spændende muligheder og problematikker ved at være med i initieringsfasen af et planlæggende udviklingsarbejde af et bynært skov- område.

Gruppen begyndte herefter at reflektere over flere problemstillinger; Hvordan spiller Jyderup Erhvervsforenings ønske om at udvikle området til en bypark sammen med implementeringen af Jyderup Handleplan fra 2018, og videre hvordan hænger det sammen med den eksisterende kommunale lokalplan? Endvidere kom vi til at reflektere over, hvilke andre interessenter og brugere, der havde ønsker til området?

Samtidig ser vi, at der findes nogle helt principielle problemstillinger i Erhvervsforeningens oplæg, som involverer ikke kun lokalbefolkningen, Styregruppen for Jyderup og Naturfredningsforeningen, men også Holbæk Kommune. På det konkrete plan handler det et bynært skov områdes fremtid, og i særdeleshed hvilke problemstillinger, der er knyttet til denne planlægning. Her finder gruppen det interessant at undersøge forskellige indgangsvinkler til projektet, og på denne måde identificere de specifikke problemstillinger, som der måtte være mellem aktørerne.

I Drivsåtskoven ser vi derfor kulturelle konflikter, som stiller sig mellem den lokale afdeling af Danmarks Naturfredningsforening, der varetager naturfredning, og Erhvervsforeningen med støtte fra Styregruppen for lokalforum i Holbæk. Her er det især planlægningen, herunder placeringen af de forskellige aktiviteter i Drivsåtskoven, der konflikter.

Vores erkendelsesinteresse med projektet er, som konsekvens heraf, at undersøge og nuancere, hvilke interesser, men også natursyn, der knytter sig til og kommer til udtryk ved Drivsåtskoven som sted. I dette formål finder vi, at der er en akademisk relevans, da vi fandt et videnshul, som vi har forsøgt at undersøge. Det er vores håb, at vores analyse kan bidrage, som et vidensbaseret afsæt til områdets videre udvikling hos Holbæk Kommune ved at skabe en øget forståelse for de forskellige positioner i planlægningsarbejdet. På den måde får projektet et handlingsrettet mål, og dermed også en samfundsmæssig relevans. Mere konkret ønsker vi, at vores analyse både kan være med til at skabe forståelse for de forskellige interesser ved Drivsåtskoven og samtidigt undersøge, om Drivsåtskovens potentielle udvikling (med afsæt i Erhvervsforeningen) kan understøtte intentionen om at gøre Jyderup til porten ind til Naturpark Åmosen. Derudover ønsker vi også at undersøge hvilke muligheder, der ligger i at udvide det sammenhængende naturområde. I den sammenhæng er vi interesserede i at finde ud af, i hvilket omfang Erhvervsforeningens interesser er forenelige med prioriteringer og natursyn for Naturpark Åmosen. Dermed kan dette projekt bruges i den videre planlægning af Drivsåtskovens område.

1.2 Problemformulering

Hvilke konfliktende interesser og natursyn findes der mellem forskellige aktører omkring Drivsåtskoven som potentiel bypark i Jyderup, og hvorledes understøtter prioriteringer og natursyn, der er i planlægningen af Drivsåtskoven, Naturpark Åmosen?

1.2.1 Arbejdsspørgsmål

1. Hvordan fremlægger Holbæk Kommune Drivsåtskoven som en potentiel bypark i Jyderup, og hvilke administrative direktiver rammesætter Drivsåtskoven, som udfordringer til planlægningen af en bypark?
2. Hvilke forskellige interesser og natursyn kommer der til udtryk hos aktørerne omkring Drivsåtskoven, og hvilke potentielle konflikter kan der være i disse?
3. Hvilke ligheder og forskelle ligger der i natursyn og prioriteringer i udviklingsplanen for Drivsåtskoven og Naturpark Åmosen?

1.2.2 Præcisering af problemformulering/afgrænsning

I dette projekt vil vi overordnet undersøge, hvilke konfliktende interesser, der findes omkring udviklingen af Drivsåtskoven, og endvidere hvordan udviklingsplanerne for området kan understøtte den større udvikling af Projekt Åmosen. Nuanceringen og analysen af de konfliktende interesser vil bidrage med en forståelse af udviklingen af området, og perspektiveringen til Åmosen vil bidrage til en vurdering af sammenkobling med andre naturområder. Undersøgelsen af problemformuleringen vil vi helt konkret tage fat i ved at tage udgangspunkt i forskellige interesser til området, herunder Naturfredningsforeningen, Erhvervsforeningen og Styregruppen for Jyderup. Udover dette vil vi supplere med teori og især ud fra desk-research analysere, hvorledes udviklingen kan understøtte Naturparks planen vedrørende Åmosen.

Vi har i løbet af projekt foretaget flere afgrænsninger. Vi har i løbet af projektet undersøgt andre teori, som kunne benyttes i analysen, blandt andet Svend Erik Larsens bog "naturen er ligeglad - naturopfattelse i kulturel sammenhæng". Denne omhandler naturopfattelse, men blev af gruppen fravalgt grundet manglende aktualitet. Vi undersøgte også muligheden for at inddrage Callon, men fandt ikke at denne var givende for udformningen af projektet, da denne omhandler alliancer frem for interesser. Vi har også foretaget afgrænsninger i forhold til den empiri, vi inddrager, vi har blandt andet valgt i handleplanen for Jyderup, at fokusere på den

del, der omhandler planer for en bypark i Drivsåtskoven og ikke lægge vægt på de andre dele af plane. Dette skyldes, at det er her hovedfokuset i vores projekt er. Dette valg traf vi i forlængelse af, at vi også har foretaget en geografisk afgrænsning, som er Drivsåtskoven og området omkring denne.

2 Metode

Gruppen har valgt at benytte sig af litteraturstudier, dokumentanalyse og interviews som metode til dette semesterprojekt. Til vores interviews har vi valgt at interviewe informanter, som vurderes at være relevante at inddrage for at kunne besvare projektets problemformulering.

Gruppen har foretaget semistruktureret interviews med formanden for Erhvervsforeningen Jyderup, Naturfredningsforeningen og Styregruppen. Vi har valgt disse respondenter, da det er vores håb, at de kan oplyse os omkring visionerne for Drivsåtskoven som bypark, og hvordan aktørerne blandt andet ser naturen.

Dette afsnit starter ud med at se på vores valg af metode, og hvad Covid-19 har betydet for dette valg. Derefter ses der på den kvalitative metode og fordele og ulemper ved denne samt det semistruktureret interview, som også indeholder overvejelser omkring brugen af et medie som Skype eller lign. Som afslutning vil vi reflektere over brugen af dokumentanalyse og sekundær data, og hvordan dette kommer til udtryk i projektet.

2.1 Valg af metode og ændringer af planlægning grundet COVID-19

Dette projekt er startet inden Covid-19 pandemien, men størstedelen er udarbejdet under nedlukningen af det danske samfund grundet virussen. Det betyder, at vi som gruppe har været nødt til at foretage visse ændringer og andre valg i forhold til den

måde, vi har arbejdet med problemstillingen og genereret empiri. Vi havde planlagt at foretage et feltstudie til Drivsåtskoven d.17/03-20. Vi valgte i gruppen at aflyse denne tur. Dette skyldes, at vi ikke mente, at den data vi ville indsamle omkring benyttelsen af skoven ville have akademisk relevans for vores projekt, da denne ikke ville være repræsentativ, for den måde skoven normalt benyttes. Vi ville samtidig have besøgt Jyderup-by, for at danne os et indtryk af byen, men her konkluderede vi ligeledes, at det vi ville observere ikke ville have akademisk relevans, da dataen ikke vil være repræsentativ for den normale adfærd, der er i byen.

Vi valgte derfor i stedet at lave en dokumentanalyse af de relevante dokumenter, og vi har udført en dokumentanalyse af handleplanen for Naturpark Åmosen og handleplanen for Jyderup punkt 3E omkring etablering af en bypark. Endvidere har vi valgt at foretage interviews med formanden for Erhvervsforeningen for Jyderup, Styregruppen for Jyderup og Danmarks Naturfredningsforening, da der her ikke var genereret et dokument med deres interesser, og vi med vores interviews fik mulighed for at få uddybende viden om dette. Disse interviews blev foretaget over Skype. Vi mener, at det er muligt at opnå data, der er relevant for os på denne måde, selvom det muligvis havde været mere givende at foretage interviewene personligt. Vi har kompenseret for dette ved at lægge ekstra vægt på forberedelsen af vores interviewguide, så vi kunne sikre os, at den indsamlede data har det fornødne relevans og information, der skal til for at svare på projektets problemstilling samt har efterfølgende mailkorrespondancer med spørgsmål, der har kunne misforstås og supplerende materialer.

2.2 Kvalitativ metode

Dette afsnit beskriver et kvalitativt interview, samt fordele og ulemper ved at gøre brug af denne metode.

For at give gruppen den bedst mulige forudsætning for at besvare problemstillingen, har vi valgt at inddrage primær data. Vi har valgt dette, da det giver en mulighed for at undersøge et bestemt fænomen og gå i dybden med dette.

Valget faldt på denne metode, da den er velegnet til at give et indblik i en eller flere personers holdninger inden for et bestemt emne eller område. Vi mener, det er mest

givende for os, at interviewet består af åbne spørgsmål, således at vidensdelingen fra informantens side, bliver så bred som muligt. Informanten har derudover, ved brug af åbne spørgsmål, også mulighed for at give udtryk for sine egne og personlige meninger og holdninger. Dermed bliver interviewet et kvalitativt interview (Brinkmann & Tanggaard 2015, s. 35-37).

Der findes naturligvis både fordele og ulemper ved at gøre brug af den kvalitative metode. Som tidligere nævnt giver det kvalitative interview mulighed for at give udtryk for sine egne holdninger og tanker om et bestemt emne.

Samtidig giver denne metode god mulighed for at gå i dybden med emne, hvilket giver gode forudsætninger og muligheder for at få en detaljeret og grundig analyse. (Parastatis 2020)

På den anden side, kan det i nogle tilfælde være svært at analysere på den empiri, vi får fra denne form for interview. Det skyldes, at dataen kan være vanskelig at "sætte i system" eller "i kasser", da holdningerne der kommer til udtryk er individuelle og subjektive.

I relation til en kvantitativ tilgang er der ved brugen af den kvalitative metode store krav til ens interviewteknik. Dette, lagt sammen med at empirien fra denne form for interview kan være svær at analysere på, betyder at denne metode er ressourcekrævende. Dog øger en god interviewteknik ens chancer for at få et succesfuldt interview med brugbar empiri betydeligt (JHN Processor 2018).

2.2.1 Et semistruktureret interview

Gruppen vil, til interviewet, udarbejde og benytte en interviewguide for at gøre interviewet til et semi-struktureret interview. En interviewguide består af en række spørgsmål, som alle ligger indenfor det område og felt, vi ønsker at undersøge. For at kunne udarbejde en interviewguide, er det vigtigt, at vi har en forforståelse af, hvad vi som interviewer, ønsker at få ud af interviewet. Vores interviewguide blev udarbejdet på en abduktiv tilgang, hvor vi i starten havde en induktiv tilgang og hørte ideworkshop, og så senere arbejdede vi deduktivt og formede vores erkendelsesmål ud fra en teoretisk ramme (Bilag 1). Vi udarbejdede et skema med erkendelsesmål,

forskningsspørgsmål samt interviewspørgsmål med afsæt i Kvale og Brinkmanns skema (Kvale & Brinkmann 2015, 187).

Denne interviewguide er derfor udarbejdet inden vores interviews foretages, men efter at vi har sat os ind i de bagvedliggende dokumenter. Ved at bruge denne form for interview, og en interviewguide, kan det sikres, at vi hele tiden vender tilbage til de vigtigste hovedpunkter igennem interviewet og dermed også sikre, at vi får svar på de spørgsmål, vi i gruppen ønsker. Gennem semi-strukturen er det dog også muligt for informanten at byde ind med sine egne meninger og interviewerens kan frit stille yderligere og uddybende spørgsmål, hvis dette vurderes som nødvendigt, hvilket er medvirkende til at gøre interviewet mere fleksibelt (Brinkmann & Tanggaard 2015, s.34).

2.1.1.1 Refleksioner over fordele og ulemper samt brugen af Skype

Da det blev klart for gruppen, at alle vores interviews var tvunget til at foregå over Skype eller lignende, begyndte vi også at reflektere over, hvad dette ville kunne betyde for vores data og projekt i det hele taget.

Først og fremmest mangler den fysiske kontakt når der gøres brug af Skype eller lignende. Dette kan bl.a. være medvirkende til at de involverede føler sig akavet, når de sidder på kamera og bliver interviewet. Dette kan i nogle tilfælde påvirke, hvordan de involverede opfører sig under interviewet, og hvordan informanterne besvarer spørgsmålene (Andre Spicer 2020).

Derudover betyder et møde over Skype, at det ikke er muligt at aflæse hinandens kropssprog på samme måde, på samme måde som det er muligt ved en fysisk interaktion. Dette kan påvirke interviewets gang og resultat på samme som ovenstående, når interviewer eller informant ikke kan arbejde og reagere ud fra den anden persons kropssprog. Begge faktorer kan være med til at påvirke interviewets data, og dermed gøre den mindre repræsentativ (Andre Spicer 2020).

Alt dette skal der tages hensyn til både før, under og efter interviewet. Og det er noget vi som interviewer skal huske på og være opmærksom, når vi analyserer og behandler den data, vi har fået fra vores interviews.

2.2.2. Valg af interviewpersoner

I dette afsnit vil vi præsentere og redegøre for de aktører, vi gennem vores arbejde har valgt at kontakte og interviewe. Vi har udvalgt netop disse respondenter, dels fordi de alle har noget at gøre med enten direktiverne eller medvirker i visionen om Drivsåtskoven som bypark, og dels fordi vi i gruppen haft kendskab til /en forforståelse om potentielle konfliktende interesser.

2.2.1.1 Erhvervsforeningen

Søren Bøtke Petersen sidder som formand for Erhvervsforeningen i Jyderup. Hans arbejde som formand består i at varetage foreningens interesser. Søren forklarer i vores interview med ham, at det at varetage foreningens interesser i høj grad handler om at udvikle lokalområdet (Bilag 2, s. 1, l. 7-15). Yderligere er Søren medlem af styregruppen i Jyderup, Lokalforum, som består af borgere i Holbæk Kommune (Bilag 2, s. 1, l. 15-17). Søren er også selvstændig virksomhedsejer. Hans virksomhed beskæftiger sig med uddannelse indenfor salg, ledelse, samarbejde og sparring af ledere forretning og forretningsudvikling (Bilag 2, s. 1, l. 8-9). Baggrunden for vores valg af denne aktør er, at Erhvervsforeningen i Jyderup bakker op om projektet omhandlende Drivsåtskoven og fremlægger visionen om en bypark på deres hjemmeside (Jyderup 2020).

Vi har foretaget interview d. 12/05-2020 med Søren Bøtke Petersen. I dette interview deltog kun Søren Bøtke Petersen som informant. Interviewet blev gennemført over Skype og efterfølgende transskriberet. Transskriptionen af interviewet kan findes som bilag 2.

2.2.1.2. Danmarks Naturfredningsforening

En anden aktør, vi har fundet interessant, er Naturfredningsforeningen, da foreningen arbejder med at beskytte naturen samt miljøet og vægter en målrettet miljøvenlig planlægning (Madsen m.fl.2017). Overordnet set arbejder Danmarks Naturfredningsforening med at sikre rigere natur samt et rent og sundt miljø og en mere bæredygtig fremtid (Danmarks Naturfredningsforening 2020a).

Foreningen og dens miljøpolitik har haft stor indflydelse på dansk natur- og miljøplanlægning, blandt andet fordi de har mulighed for at påklage kommunens afgørelser (Madsen m.fl.2017). Derfor har vi en formodning om at interessen har

en holdning til, hvordan skovområder skal forvaltes og udvikles, da de arbejder med et mål om, at der skal mere skov i Danmark, for at fremme biodiversiteten og forbedre levestederne for de dyrearter som naturligt hører hjemme i Danmark (Danmarks Naturfredningsforening Skov 2020a). Små skove, der allerede eksisterer i Danmark skal ifølge Danmarks Naturfredningsforening vedligeholdes, bevares, eller genskabes som gammel varieret skov. Her skal der være plads til vandhuller, moser og områder med lysninger, for at sikre en varieret skov, med høj biodiversitet (Danmarks Naturfredningsforening 2020b).

Vi har foretaget et interview Onsdag d. 20/05-2020 med informanter fra Danmarks Naturfredningsforening. Til interviewet deltog Carsten Lambrecht, formand for Danmarks Naturfredningsforening i Holbæk samt Finn Bjerregaard, som er næstformand for Danmarks Naturfredningsforening afdeling i Holbæk. Til dagligt er Finn pensionist, og har en interesse i stadig at være en aktiv del af Danmarks Naturfredningsforening. Interviewet blev gennemført over Skype og lagt som bilag 3 i opgaven.

2.2.1.3 Styregruppe

Styregruppen består af fem forskellige borgere, der har interesse i lokalområdet ved Jyderup. Baggrunden for vores valg af denne aktør er, at de som gruppe faciliterer borgermøderne, hvor borgernes holdning omkring Drivsåtskoven som bypark bliver præsenteret og kommer videre til politikere (*Bilag 4, s. 2, l. 4-7*).

Vi har foretaget interview d. 25/05-2020 med Preben Gajhede, som er et medlem i Jyderups Styregruppe. Preben er pensioneret lærer og inspektør og har også tidligere arbejdet med forvaltning. Interviewet blev gennemført over Skype og kan findes som bilag 4.

2.2.1.4 Dansk-Ornitologisk forening.

Vi finder, at DOF er en spændende og relevant aktør, da de kan bidrage med nogle nye perspektiver omkring fredningerne især af fuglebeskyttelse- og habitatdirektiverne ved Skarre Sø og har som Danmarks Naturfredningsforening mulighed for påklage kommunens afgørelser. Yderligere har vi i projektgruppen haft en formodning om, at der, grundet deres ønsker om beskyttelse af naturen og dyreliv, her kunne findes interesser omkring brugen af bynære naturområder, der er i

konflikt med, eksempelvis erhvervsforeningens natursyn, samt interesser for brugen af sådanne områder. Det har desværre ikke været muligt at lave et interview med denne aktør, da de ikke har svaret på vores henvendelse.

2.3. Sekundær data og dokumentanalyse

I de ovenstående afsnit har vi valgt at præsentere vores overvejelser omkring benyttelsen af primær data og interviews, men gruppen har også valgt at benytte sekundær data igennem projektet. Vi har for at besvare vores problemformulering bedst muligt valgt dette, da visse dele af den data vi ønsker at arbejde med findes i forvejen. Her henviser vi specifikt til vores brug af kort og historiske kilder, over og omkring Drivsåtskoven. Når der benyttes sekundær data, er det nødvendigt at gøre sig overvejelser om de enkelte kilder, samtidig med at det er nødvendigt for os som gruppe at gøre os overvejelser om data formen.

En af de fordelene ved benyttelsen af sekundær data er at det er en måde at spare tid på (*Ejrnæs, 2016, s. 206*). Det ville være yderst tidskrævende for os at indsamle data nok til at producere et eller flere kort over Drivsåtskoven. I forlængelse af dette, er der en anden stor fordel ved at benytte sekundær data: der er en mulighed for at denne data er mere præcis end den data, vi selv ville have mulighed og ressourcer til at producere (*Ejrnæs 2016, s. 206*).

Der er dog ikke kun positive sider ved benyttelsen af sekundær data. Der er flere kritikpunkter, hvilket vi som gruppe også har været opmærksomme på undervejs. En af de centrale kritikpunkter ved benyttelsen af sekundær data er, at den er indsamlet til andet formål end vores, hvilket kan skade validiteten af projektet (*Ejrnæs 2016, s. 206*). Baggrunden for dette er, at der i den oprindelige indsamling proces, kan være foretaget fravalg som ville have indeholdt information, der kunne have været relevant for os.

I projekt har vi konkret valgt at inddrage sekundær data. Dette gør vi ved at foretage en dokumentanalyse. Denne analyse foretages af Holbæk Kommunes handleplan for Drivsåtskoven og planen for Naturpark Åmosen.

Planen fra Holbæk Kommune er en handleplan for projekter i kommunen, mens planen for Naturpark Åmosen er et kommuneplantillæg.

Vi vælger at gøre brug af denne metode og analysere disse dokumenter, da den giver os mulighed for b.la. at undersøge, hvilke visioner der findes for naturområdet. I den kontekst vi arbejder med dokumenter, bliver dokumentet set som et medium, der giver adgang til den virkelighed som bliver afspejlet (Triantafillou 2016, s.125). I vores dokumentanalyse fokuserer vi på at lave en analyse af det skriftlige indhold i planerne. Når vi vælger at foretage en dokumentanalyse, er det nødvendigt at vi forholder os kildekritisk (Triantafillou 2016, s.128). Dette gør vi ved at vælge at foretage vores analyse af et dokument, som Holbæk Kommune står som afsender på, frem for at vælge et dokument som f.eks. kunne være skrevet af en anden aktør omkring Holbæk kommunens holdning/visioner for området. Dermed analyserer vi dokumenter som giver direkte udtryk for Holbæk Kommunes holdninger og ikke en fortolket version af kommunens holdninger.

3 Videnskabsteori

Måden hvorpå vi har fremstillet vores problemformulering er præget af, at vores blik har været spændt ud mellem mange videnskabsteorier, alt fra kritisk realisme til diskursteoretisk perspektiv. Vores analysespørgsmål er udformet i en abduktiv proces, hvor vores forforståelse har præget vores måde at forme spørgsmålene ud fra en forståelse af, at formålet med projektet skal være at identificere interesser. Dermed har den måde, vores forforståelse har været taget i brug, båret præg af en hermeneutisk tilgang, hvor vi har været opmærksomme på, at vores forforståelse om emnet har været, at der ligger nogle forskellige interesser og endvidere også at nogle af disse kan konflikte (Juul & Pedersen 2012, s.110-111). Hvis vi havde valgt en kritisk realistisk tilgang, kunne vi have analyseret de bagvedliggende kausale kræfter, som kritisk realisme lægger op til at fokusere på, og endvidere identificeret magtforhold og alliancer (Juul & Pedersen 2012, s. 280). Men i stedet har vi fokuseret på forskellige aktørers interesser i Drivsåtskoven, og den betydning og mening, som de tillægger skovområdet. Analytisk kommer det til udtryk igennem, det vi kalder, diskursen om natur. Kort sagt vil vi undersøge, hvordan natursynet og interesser kommer til udtryk i sproget, hvor vi trækker både på en diskursanalytisk tilgang.

3.1 Introduktion af diskursanalysen

En af de udvalgte videnskabsteoretiske retninger, som der trækkes på i dette projekt, er diskursanalyse og diskursteori. Dette afsnit er en kort introduktion til den diskursanalytiske videnskabsteoretiske retning, hvad den indebærer, hvilken rolle den kommer til at spille for projektet, og hvordan den konkret bliver benyttet.

Diskursteori, som videnskabsteoretisk retning, omhandler ikke kreationen af konkret, sand eller objektiv viden omkring verdenen, modsat retninger som positivisme og kritisk realisme. Diskursteori fokuserer netop på at kritisere og problematisere den viden, som bliver påstået at være sand og/eller objektiv. Dette betyder, at formålet med brugen af diskursteori ikke er at opnå sandheder omkring sociale fænomener, men snarere, nærmest modsat, at kunne bruge diskursteorien til at stille spørgsmålstejn ved de "fakta" og "sandheder", sociale aktører i samfundet arbejder ud fra (Juul & Pedersen 2012, s. 233).

Under diskursanalysen, som videnskabsteori, forekommer der to primære skoler, baseret på henholdsvis Foucaults og Laclaus metoder og begreber.

For Foucault er diskurser kun et enkelt lag i samfundet og dets dynamikker, og diskursanalyse alene kan derfor ikke beskrive samfundets sammenhængen eller alle dets fænomener.

Dette adskiller sig fra Laclau, der i forlængelse af sin egen tankegang påstår, at alle samfundets lag, samt deres forhold til hinanden, er diskursive, og derfor kan og bør analyseres som sådan (Juul & Pedersen 2012, s. 271+272).

På trods af denne generelle separation af de to skoler under diskursteori, forekommer der dog nogle fællestræk, som de fleste diskursteoretikere følger. Disse er som følgende (Juul & Pedersen 2012 s. 235+236):

- Diskurs beskæftiger sig aldrig med fakta eller sandhed. Snarere beskæftiger diskurs, og dermed diskursanalytikere, sig med mening og betydning der ligger bagved de såkaldte "fakta" og formuleringer, der forekommer mellem samfundets relationer (Juul & Pedersen 2012, s. 235).
- Denne indskrevne mening ligger ikke fast defineret, men kan ændre sig alt afhængigt af, hvilken diskursiv sammenhæng der er tale om. Denne form for

perspektivering betyder altså, at forskellige perspektiver vil føre til forskellige opfattelser af relationer (Juul & Pedersen 2012, s. 235).

- Diskursanalyse arbejder ydermere med en form for *strukturalisme*, hvorigennem det skal forstås, at det ikke er enkelte individers intentioner, der definerer, hvad de siger eller gør, men snarere nogle overhængende sociale relationer, som alle dele af samfundet indgår i (Juul & Pedersen 2012, s. 235).
- Diskurs er ikke bare ren retorik. At diskutere og afklare den måde, hvorved samfundets forskellige medlemmer observerer, beskriver og italesætter hinanden ud fra "fakta" og "sandheder", kan være med til at ændre den diskursive tendens i samfundet, og således skabe enten positiv eller negativ forandring (Juul & Pedersen 2012, s. 236).

Diskursanalyse tillader derfor projektet at ignorere spørgsmålet om, hvorvidt de givne udtalelser er sande eller falske, til fordel for et fokus på de bagvedliggende meninger og perspektiver, som ligger til grund for den udtrykte diskurs.

På baggrund af dette, drager projektet på diskursteori, når det forsøger at uddrage hvilke holdninger og meninger, udvalgte interessegrupper giver udtryk for, gennem en lingvistisk analyse af interviews.

Ydermere, tillader diskursteoriens strukturalistiske tilgangsmåde os at betragte disse udtrykte meninger og holdninger fra enkeltpersoner, der taler på vegne af organisationer, som værende indkluderet i et en større social relation mellem netværk.

3.2 Diskursanalyse som værktøj

Da dette projekt er konstrueret ud fra en undersøgelse og analyse af de forskellige natursyn og interesser, der er knyttet til udvalgte interessegrupper i Jyderup, er diskursanalysen blevet udvalgt som en af de mere ideelle videnskabsteoretiske retninger, for dette projekt. Grunden dertil er primært diskursanalysens manglende fokus på ideen om en ontologi, der eksisterer uden for menneskets egen forståelse af virkeligheden, og snarere sætter epistemologien i forsædet, da diskursteoriens

strukturalistiske herkomst fører til en konstruktivistisk opfattelse af ontologi og epistemologi, altså en opfattelse af virkeligheden som værende formet af menneskets forståelse af den (Juul & Pedersen 2012, s. 236).

Diskursanalysen, som videnskabsteori i dette projekt, har derfor til formål at fremhæve, beskrive og analysere, hvordan sproget og de sociale relationer, som omgiver diskurser omkring Jyderups naturområder, er med til at konstruere de potentielt forskellige virkeligheder, som de forskellige interessegrupper i Jyderup eksistere indenfor.

Til dette formål benyttes Norman Faircloughs model om diskursanalysen, som værktøj til at kunne analysere de udvalgte interessegrupperes givne svar på interviews, på baggrund af hvilken analyse, der drages en konklusion om gruppens natursyn, baseret på Jon Andersons natursyns kategorisering.

Faircloughs diskursanalyse centrerer sig omkring en sammenkobling af tre forskellige traditioner inden for tekstanalyse (Jørgensen & Phillips 2011, s. 78):

- Analyse af tekstens lingvistiske disciplin - En tekstnær analyse af det konkrete sprog som bliver brugt af forfatteren.
- En makrosociologisk analyse af sociale praksis - Dette følger en sociologisk tradition om at folks sociale praksis ofte er formet af sociale strukturer og magtrelationer, der determinerer handlinger og sprogbrug.
- Den fortolkende mikrosociologiske tradition - En analyse af de sociale "selvfølgeligheder", der influerer forfatteren af teksten eller subjektet af et interview, hvilket kan give et billede af hvordan folk skaber en regelbunden process for hverdagen.

Dette projekt følger Faircloughs model for tekstanalyse ved brugen af henholdsvis en tekstnær analyse af det benyttede sprog, som udtrykt af de adspurgte interessegrupper, hvilket lægger fundamentet for analysen af hvilket syn, der bliver gjort udtryk for. Betragtningen af de relationer, der er imellem interessegrupperne, samt deres udtrykte roller på området, er nødvendigvis formet af den makrosociologiske dimension. Ydermere, vil den måde hvorved fortalerne giver udtryk for deres meninger og holdninger analyseres ud fra det mikrosociologiske perspektiv.

Projektet benytter derfor at både den mikro- og makrosociologiske analyse til at udlede holdninger og meninger fra de udvalgte interessegrupper, som udtrykt gennem interviews.

3.3 Norman Fairclough's diskursbegreb

Centralt for brugen og forståelsen af Faircloughs diskursteori er at være opmærksom på, hvordan Fairclough, modsat andre diskursteoretikere som Laclau, udelukkende lægger vægt på lingvistisk, når han definerer begrebet *diskurs*.

Fairclough opererer primært med to forskellige definitioner af ordet diskurs. Den mere abstrakte definition, der kalder diskurs for *sprogbrug som social praksis*, samt hans anden definition en måde at tale på, der giver betydning til oplevelser ud fra et bestemt perspektiv (Fairclough 1995, s. 96).

Den anden definition berører også begrebet perspektiver, hvilket, ifølge denne definition, forudsætter, at diskurser har forskellige former afhængigt af perspektiv. Eksempler kan være et feministisk, marxistisk, konservativt eller liberalt perspektiv (Fairclough 1995, s. 93; Jørgensen & Phillips 2011, s. 79).

Ifølge Fairclough bidrager diskurs til konstruktionen af henholdsvis sociale identiteter, sociale relationer samt videns- og betydningssystemer, hvilke alle indgår i en sammenhæng, der gør disse aspekter af diskurs både socialt formende, samtidig med at diskursen selv er socialt formet (Fairclough 1995, s. 92; Jørgensen & Phillips 2011 s. 79).

3.4 Kritik af diskursteori

Dette projekt er skrevet med den fremgangsmåde, at der, igennem diskursteori, vil kunne observeres og analyseres forskellige interesser og meninger fra de udvalgte aktører. På baggrund af en analyse af udførte interviews, vil det kunne konkluderes, hvilke natursyn,

baseret på Jon Andersons teori, der tilhører hver af de udvalgte interessegrupper, samt hvorvidt disse natursyn er i konflikt med hinanden og i så fald til hvilken grad.

De udvalgte teorier, heriblandt diskursteori, er dog ikke uden fejl og mangler, og det vil derfor være dette afsnits formål at diskutere, hvorvidt disse mangler påvirker projektet og i så fald, at de gør til hvilken grad. Derudover har afsnittet også til formål at gennemgå overvejelser omkring, hvorledes det udvalgte projekt kunne være blevet gennemført anderledes, hvorledes der kan bygges videre på opnåede resultater og konklusioner i et potentielt fremtidigt projekt, og hvilke resultater der ville kunne vente at opnås gennem en anden fremgangsmåde.

Et af de mest prævalente kritikpunkter, der kan rejses imod diskursteori, som videnskabsteoretisk retning, er faren for, at den uundgåeligt vil føre til relativisme, gennem dens antagelse om, at alle aspekter af virkeligheden er diskursive konstruktioner. På trods af at diskursteorien stadig opererer med konceptet om ontologi og epistemologi, tager det ontologiske begreb en særlig drejning inden for diskursteori, grundet dens konstruktivistiske herkomst. Diskursteori og konstruktivismen påstår, at der ikke eksisterer objektiv viden, uafhængigt af vores opfattelse af den, hvilket nødvendigvis fører til en opfattelse af virkeligheden som værende både konstrueret og konstruerende. Dette er ofte et centralt punkt af kritik fra realister, der foretrækker en mere objektiv ontologisk opfattelse, da fraværelsen af denne også gør det umuligt at udtrykke sig om sandheden eller holdbarheden af et givent statement. Kan en diskursteoretiker udtrykke sig om, at en diskurs er mere sand end den anden, hvis den ontologiske virkelighed er relativistisk, konstrueret og dermed potentielt forskellig for hver diskurs?

Disse overvejelser er mindre problematiske for dette projekt, da præmissen for den overordnede problemformulering ikke er afhængig af, hvorvidt de forskellige interessegrupper taler sandt, eller om de bygger på en objektiv ontologisk opfattelse, men snarere om, hvorvidt de udvalgte aktørers diskurs kan bruges til at udlede forskellige natursyn fra udførte interviews. På trods af dette, er det værd at overveje diskussionen om, hvorvidt et projekt skal udarbejdes ud fra opfattelsen om en realistisk eller konstruktivistisk opfattelse af ontologien.

4 Teori

Gruppen har valgt at benytte sig af Jon Anderson som teoretiker omkring natursyn. Igennem ham bliver vi præsenteret for, hvordan kultur og natur skal ses adskilt eller som en sammensmeltet størrelse. Denne diskussion kan benyttes som en del af vores teoretiske fundament og endvidere bruges til at forstå at et steds norm. Vi har også valgt at inddrage Jon Andersons teori omkring natursyn, da denne vil give os et teoretisk grundlag for at kunne svare på vores problemformulering med dertilhørende arbejdsspørgsmål.

Gruppen har derudover valgt at inddrage teorierne ecosystem services og Scott Campbells Planlægningstrekant, da disse kan benyttes til at forstå hvad prioriteringerne i Drivsåtskoven er, og hvilke services skovområdet som bypark eller som lystskov kan bidrage med.

4.1 Jon Andersons teori omhandlende natursyn

Gruppen har i dette projekt valgt at inddrage Jon Anderson udlægning af natursyn og kultur/natur forhold, da denne er yderst relevant som grundbase for en videre analyse og diskussion.

4.1.1 Natursyn

Anderson udlægger den holdning, at hvordan vi føler omkring et sted er lige så vigtigt, som hvordan stedet ser ud. Dette skyldes at det har indflydelse på, hvordan vi behandler stedet, og hvordan vi agerer i det (Anderson 2015, s. 151). En vigtig ting at være opmærksom på, når natursyn bliver diskuteret er, at der kan være konflikt mellem kulturelle meninger. Natur bliver altså anset forskelligt alt efter hvem, der kigger (Anderson 2015, s. 151). Anderson fremlægger i sin udlægning den tilgang, som bliver beskrevet som den traditionelle opfattelse (Anderson 2015, s. 153); At natur er adskilt fra menneskelig kultur/civilisation, det er noget urørt for så vidt muligt (Anderson 2015, s. 153). Dette er den dominerende opfattelse i den vestlige verden (Anderson 2015, s. 154).

Indenfor dette natursyn beskriver Anderson, at der er tre former for common sense når naturen anskues som noget, der er udenfor det menneskelige samfund (Anderson 2015, s. 153). De tre former som også kan beskrives, som tre former for natursyn er *at beskytte*, *at styre* og *at udnytte naturen* (Anderson 2015, s. 153). Det der ligger i de tre natursyn er:

- *Et sted at beskytte*: Hvis præmissen er at naturen er noget andet en den civiliseret verden, så skal den beskyttes. Natur skal være værdi i og for sig selv, ligegyldig sin nytteværdi for mennesket (Anderson 2015, s. 154). Ud fra denne tilgang kom ideen om at hegne natur ind i områder, hvor der kun var tilladt meget lidt og meget begrænset mulighed for menneskelig interaktion (Anderson 2015, s. 155).

- *Et sted at styre*: Det er den omvendte opfattelse af et sted at beskytte. Det er ikke naturen, der skal beskyttes for mennesket, men mennesket der skal beskyttes for naturen (Anderson 2015, s. 155). Denne opfattelse indbærer at naturen er vild, ustyrlig og en trussel mod mennesket og skal derfor tæmmes. Altså den menneskelige kultur bliver ikke holdt væk fra naturen men bliver derimod udvidet ind i den (Anderson 2015, s. 155).

- *Et sted at udnytte*: Præmissen er her at naturen er en gratis ressource mennesket kan bruge, og derfor bør udnytte (Anderson 2015, s. 156). At vælge/vægte mellem disse tre er ifølge Jon Anderson kernen i den kulturgeografiske debat omhandlende natur (Anderson 2015, s. 156).

Det er dog ikke muligt at komme udenom at naturen og kultur/civilisation er blevet tæt forbundet, selvom det dominerende perspektiv (som de tre kategorier ovenover er et eksempel på) er at holde det adskilt og observere fra civilisationen (Anderson 2015, s. 157). Den opfattelse omkring sammensmeltning er en nyere udlægning (Anderson 2015, s. 157). Det er muligt at fremlægge den anskuelse at menneskets ændring at den "naturlige" verden, bliver enden på naturen (Anderson 2015, s. 158).

Bill Mckibben beskriver det således:

"We have changed the atmosphere and thus we are changing the weather. By changing the weather, we make every spot on earth man-made and artificial..." (Anderson 2015, s. 153)

Dette er en yderst relevant pointe at tage med i diskussionen omkring natursyn, da den ligger op til at debat om hvorvidt det b.la. overhovedet er muligt at beskytte naturen som beskrevet i det første af Andersons natursyn. Det sidste, som er relevant

for os at inddrage fra Andersons udlægning omhandlende natursyn er, at natur er noget en person føler (Anderson 2015, s. 164). Et sted skal ikke kunne ses, det skal føles for det, som sted, giver mening (Anderson 2015, s. 164).

4.1.2 Natur kontra kultur

Det foregående afsnit omhandler Andersons udlægning af natursyn. Anderson inddrager i sine diskussioner omkring natur, også adskillelsen mellem natur og kultur. Vi har valgt at inddrage dette i vores projekt, da det giver mulighed for en mere dybdegående diskussion omkring opfattelsen af natur.

I naturen optræder der *spor*; disse kan både være mentale eller materialistiske. Anderson udlægger den holdning, at hvorledes forskellige grupper tænker og føler omkring et bestemt sted, er ligeså relevant for stedet som dets fysiske fremståen (Anderson 2015, s. 151). Baggrunden for dette er, at individer agerer ud fra sine tanker og følelser omkring stedet, og derfor får det indflydelse på hvorledes individet integrerer med stedet. Ifølge Anderson kommer dette ekstra tydeligt til syne, når mennesker interagerer med natur (Anderson 2015, s. 151). Mennesker med forskellige kulturelle baggrunde kan opfatte det samme natur forskelligt, f.eks. kan noget natur i visse kulturer blive opfattet som helligt, mens det samme natur for andre kan blive opfattet som et sted, der er til for mennesket og for underholdning (Anderson 2015, s. 152).

Når det omhandler sammensmeltningen og adskillelsen af kultur og natur, er der flere udlægninger. Der er den traditionelle udlægning, hvori der er fokus på adskillelsen af naturen og kulturen: Heri er kultur noget mennesket skaber og har skabt. Natur er derfor noget som ikke er menneskeskabt. Naturen er noget der er udenfor og ud over det civiliserede og kultiverede (Anderson 2015, s. 153).

Det er urørt. De to ting er helt adskilt (Anderson 2015, s. 153). Denne måde at opfatte naturen og dens samspil med kulturen er den dominerende i den vestlige verden ifølge Anderson (Anderson 2015, s. 153). Hvis vi skal stille os kritiske overfor denne opfattelse, stemmer den ikke rigtig overens med de ovenstående natursyn, da disse på sin vis alle kræver menneskelig indblanding i naturen. Anderson tager selv højde for dette og stiller sig kritisk, over for opfattelsen om en klar opdeling mellem natur

og kultur (Anderson 2015, s. 157). Naturen kan ifølge Anderson også beskrives som nærmest gennemboret af kulturen (Anderson 2015, s. 157). Dette argument omkring at oprindelig natur ikke længere eksisterer, bakkes op af Bill Mckibben (Se afsnit 1.6.1.1).

Det der er relevant for os, i forlængelse af denne diskussion, er tre punkter som bliver udlagt i Andersons bog "*Understanding cultural geografi*", omkring kultur og naturs samspil. Disse er relevante at være bevidste om i en senere diskussions (Anderson 2015, s. 158).

1. Repræsentation af natur, er ikke naturlig og er ikke et objektivt billede.
2. Den naturlige verden, skal aldrig tages direkte for gode vare. Den har social mening.
3. Der er mange måder at se det samme på, kontekst er definerende. (Anderson 2015, s. 158)

Vi vil i vores projekt tage afsæt i dette i den videre diskussion og analyse, da det bidrager med en teoretisk ramme. Baggrunden for at inddrage dette, er at det giver os mulighed for at svare dybdegående på arbejdsspørgsmål 3 omhandlende natursyn.

4.1.3 Kritik af Anderson

Vi finder det relevant at stille os kritiske overfor den teori vi vælger at inddrage. Dette skyldes, at vi ved at gøre dette selv bliver opmærksomme på de mangler, der kan være. I dette projekt bliver det lagt meget vægt på Jon Andersons udlægning, og dermed ikke inddraget flere teoretikere omkring samme emne. Dette kan give os mangler, da diskussionerne derfor ikke bliver belyst fra flere sider. Dog har vi valgt dette, fordi det giver os mulighed for at gå mere i dybden med Jon Andersons teoretiske udlægninger.

4.2 Ecosystem services

For at udvikle en nuanceret analyseramme, der både kan kvalificere og udfordre det dualistiske beskyttelses- og benyttelses perspektiv, som en del miljøplanlægning formuleres ud fra, har gruppen valgt at undersøge relevansen af den teori, som med et relativt nyt begreb bliver sammenfattet som teorien om “ecosystem services”.

Dette er i forhold til en analyse af en bynær park ved Drivsåtskoven.

Ved at bruge denne teori er håbet, at teorien kan hjælpe gruppen med at besvare arbejdsspørgsmålene ved bl.a. at give en forståelse af, hvordan naturen hele tiden kan være med til at bidrage til menneskets adfærd.

Det centrale i teorien om ecosystem services - økosystemtjenester - er en forståelse, af at naturen og dens tilstand skal ses ud fra et menneskeligt perspektiv, samt ud fra den forståelse, at naturen i form af “services” bidrager til menneskelig velfærd.

Derfor er det ikke kun ud fra et bæredygtigt og bevarende naturbegreb, at der er behov for at bevare og beskytte naturen, men også ud fra nutidigt og fremtidigt socialt og økonomisk perspektiv (Fisher, B. mfl. 2007).

Et bidrag fra naturen til den menneskelige adfærd, kan anses som værende i kategorien “ecosystem services” uanset hvor stort eller lille bidraget fra naturen er, så længe det har en positiv værdi (The National Wildlife Federation 2020).

Selve begrebet økosystemtjeneste er sammensat af flere dimensioner, som relaterer sig til såvel økologiske som sociale systemer baseret på en specifik (politisk-økonomisk) besluttet kontekst (Fisher B m.fl. 2007, s.15), og kan defineres som “*en funktion af komplekse interaktioner mellem arter og deres abiotiske miljø; komplekse anvendelses- og anvendelsesmønstre; [relateret til] forskellige modtageres opfattelse.*” (Fisher B m.fl., 2007, s.15 (vores oversættelse))

I teorien peges der bl.a. på, at det økologiske system både er komplekst og under forandring. Det betyder, at på den ene side er alle dele af det økologiske system af interesse og værdifulde. Mens der samtidig på den anden side er behov for særligt at prioritere naturelementer, processer og systemer ud fra deres funktion i forhold til menneskelig velfærd.

Det har betydning for de konkrete miljø- og naturpolitikker, at der skal tages hensyn til det økologiske system, med de sociale og politiske kontekster, inden for hvilke "økosystemtjenester undersøges eller udnyttes" (Fisher B m.fl., 2007, s. 15 (gruppens oversættelse)). Derfor bliver mange faktorer påvirket, alt efter hvilke elementer, processer og systemer, der bliver prioriteret.

Man kan meget vel stille spørgsmålene: *Hvad er det egentlig for økosystemtjenester, der kan prioriteres ud fra? Og hvilke klassificeringer er der tale om?*

I artiklen af Fisher, B. m.fl., 2007 argumenteres der for, at for at kunne svare på disse spørgsmål, er det nødvendigt yderligere at definere økosystemtjenester ud fra en konsekvent økologisk tilgang, for at sikre et kritisk kriterie, for at kunne vurdere bevaringsværdien og det konkrete økosystems værdi på tværs af tid og rum (Egoh et al. 2007, Wallace 2007 og Fisher, B. m.fl., 2007, s.15).

Endvidere peger de på, at én af de økosystemtjenester, der fordrer "multiple inputs" er rekreation: "often human, social and built capital inputs are necessary for recreation" (Boyd 2007). Økosystemer, der tjener til rekreativ brug, kan rumme naturelementer som skov, eng, søer etc., der aktivt eller passivt, bidrager til at producere menneskelig velfærd (Human well-being) (Fisher B. m.fl., 2007, 5).

I artiklen, af Fisher, Brendan; Costanza, Robert; Turner, R. Kerry; Morling Paulan (2007) skærper de i deres operationalisering af økosystemtjenester, at der sammen med fokus på analyser af økosystem, også skal være fokus på både interesser og kontekst.

Netop i forhold til at belyse gruppens problemformulering finder gruppen det relevant at inddrage denne teori, idet den er med til at tydeliggøre og perspektivere behovet for at analysere såvel stakeholders og deres forskellige interesser i forhold til lokalområdet og de statslige, regionale og lokale politiske planer, der ligger for Drivsåtskoven, men også de lokale behov, der er for økosystemtjenester af rekreativ karakter i relation til området.

4.2.1 Kritik af “*Defining and classifying ecosystem services for decision making*”

Ovenstående afsnit tager hovedsageligt udgangspunkt i teksten af Fisher, Brendan; Costanza, Robert; Turner, R. Kerry; Morling Paulan (2007) (Titel: *Defining and classifying ecosystem services for decision making*). Teksten sætter fokus på, hvad begrebet ecosystem services kan bruges til, og hvordan begrebet kan fortolkes, men igen giver det også her mening at forholde sig kritisk til den litteratur, der gøres brug af.

Teksten er ikke, hvad vi vil betegne som førstehåndskilde, da den er baseret på anden litteratur om emnet og derfor også referer til anden litteratur. Der kan derfor stilles spørgsmålstegn ved om teksten er “for fortolket” og dataen beskrevet i artiklen er blevet fordrejet og fortolket undervejs.

Derudover fortæller teksten selv, at der egentlig ikke findes én fast definition af ecosystem services, men flere forskellige (Fisher B m.fl. 2007, 4).

Dette kan i høj grad vanskeliggøre arbejdet med begrebet, når der ikke er enighed om, hvad begrebet egentlig betyder.

4.3 Scott Campbell - Planlægningstrekanten

For at give gruppen de bedste forudsætninger for at svare på arbejdsspørgsmål 3; omhandlende hvilke udfordringer, der er ved planlægning og udvikling af et naturområde, bliver der her her blive inddraget Scott Campbells teori om Planlægningstrekanten.

Scott Campbells Planlægningstrekant, er en model som kan benyttes til at forsøge at sikre en samfundsmæssig bæredygtig udvikling i planlægningsprocesser. Dette gøres ved at identificere bestemte forhold (Campbell 1996, s. 296). Campbells

Planlægningstrekanten tager udgangspunkt i byudvikling, men kan overføres til andre områder f.eks. Landområder (Campbell 1996, s. 296). Fokus i Campbells teori er at komme hen imod en så bæredygtig udvikling som mulig; han beskriver det som et nyttigt organiseringsprincip for en planlægger i en planlægningsproces (Campbell 1996, s. 297).

For at bidrage med den bedst mulige forståelse, har vi valgt at inddrage modellen her i teori afsnittet.

Figur 1: Visualisering af Campbells planlægningstrekant

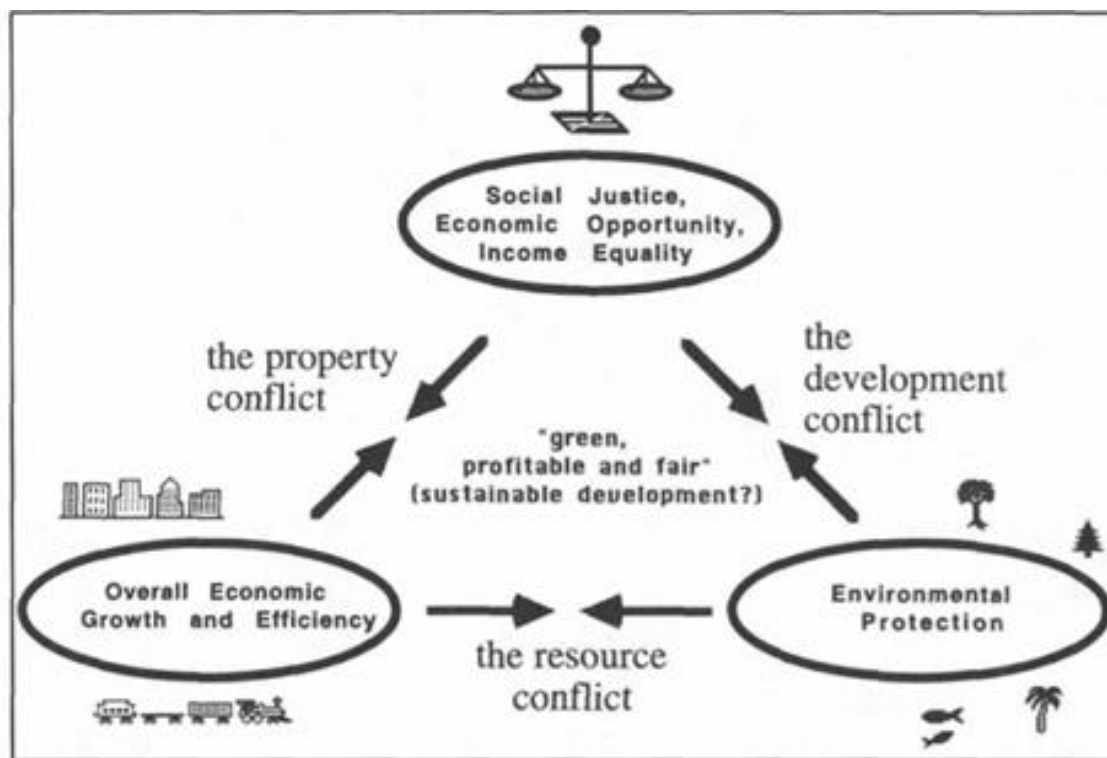


FIGURE 1. The triangle of conflicting goals for planning, and the three associated conflicts. Planners define themselves, implicitly, by where they stand on the triangle. The elusive ideal of sustainable development leads one to the center.

Kilde: Campbell 1996, s. 298

Modellen består af tre aspekter, eller tre yderpunkter, og mellem disse opstår der interne konflikter (Campbell 1996, s. 297). Disse yderpoler er tre konflikterende interesser:

- Den økonomiske interesse
- Den miljømæssige interesse
- Og til sidst den interesse som lægger vægt på den sociale retfærdighed

Planlægningsperspektivet med fokus på den økonomiske interesse, fokuserer b.la. på aspekter omkring muligheden for at højne produktionen og være så konkurrencedygtig som mulig (Campbell 1996, s. 297).

Derimod er der, i den miljømæssige interesse, mere fokus rettet mod at nyt byggeri f.eks. i en by er en konkurrent, og dermed i konflikt, til naturen, ved at producere affald og dermed skade naturen (Campbell 1996, s. 298).

Det sidste aspekt omkring den sociale retfærdighed, koncentrerer sin interesse mod de konflikter, der kan være mellem forskellige sociale grupper i et område, og hvorledes disse udlignes, så der kan opnås mere lighed (Campbell 1996, s. 298).

Campbell uddyber, at det også ville have været muligt at lave Planlægningstrekanten som et rektangel eller en pentagon og derved have inddraget flere interesser (Campbell 1996, s. 298), dermed havde det være muligt at inddrage flere nuancer i interesserne. Dog har trekanten den fordel, at den stiller sig i modstrid til den forsimplede ide om én enkelt konflikt mellem mennesket og naturen (Campbell 1996, s. 298).

Ifølge Campbell er målet for en planlægger at opnå balance mellem alle tre interesser. Dette er dog yderst udfordrende at opnå i praksis, ofte vil en interesse blive dominerende, og de andre to vil blive negligeret (Campbell 1996, s. 297).

Imellem disse tre interesser, opstår der tre fundamentale konflikter ifølge Campbell (Campbell 1996, s. 298). Der kan teoretisk opstå konflikter mellem den økonomiske interesse og den miljømæssige; denne kaldes ressource konflikten. Mellem den økonomiske og den sociale retfærdigheds interesse; denne konflikt kaldes ejendoms konflikten. Der kan også opstå konflikt mellem den sociale retfærdigheds interesse og den miljømæssige; denne konflikt kaldes udviklings konflikten.

Disse konflikter trækker tråde tilbage til fundamentet af al planlægning/udvikling ifølge Campbell (Campbell 1996, s. 296). Campbell skriver at en planlægger skal stille mod at ramme i midten af disse konflikter, men at det er vigtigt at de ikke afskrives for nemt (Campbell 1996, s. 296). Dette skyldes at disse er yderst komplicerede.

- Ressource konflikten mellem økonomi og den miljømæssige interesse, er en konflikt der omhandler prioritering af de naturmæssige ressourcer (Campbell 1996, s. 299). Campbell udlægger omkring denne konflikt at det muligvis omhandler en fundamental kamp mellem den menneskelige civilisation og naturen (Campbell 1996, s. 299).

- Ejendoms konflikten omhandler den enkeltes interesse, f.eks. ved at ville bygge nyt (og tjene penge) kontra det fælles bedste (Campbell 1996, s. 298).
- Udviklings konflikten er lidt anderledes end de to foregående. De to foregående omhandler, hvor meget plads den økonomiske interesse vil give, mens denne fokuserer på at gøre to ting på en gang ifølge Campbell (Campbell 1996, s. 299). Altså denne konflikt omhandler, hvorledes der kan bygges bæredygtigt samtidig med, at det er fokus på sociale interesser. Campbell lægger her vægt på, at konflikten kan opstå ved at nogle argumentere for, at det at have fokus på miljøet er en luksus, som kun de rige kan tillade sig (Campbell 1996, s. 299).

Vi vælger at inddrage denne teori, da der er flere dele vi finder relevant at benytte i en videre diskussion, b.l.a. den konfliktende interesse omkring ressourcekonflikt. Campbell uddyber at, for at få en dybere forståelse omkring Planlægningstrekanten, er det nødvendigt at tage udgangspunkt i en konkret sag (Campbell 1996, s. 296), dette stiler vi mod at opnå i dette projekt.

4.3.1 Kritik af Campbells Planlægningsteori.

Dette teoriafsnit, benytter primært en kilde fra 1996. Dette er et kritikpunkt ved brugen af denne teori, da der muligvis ville være nyere teori, som ville have været mere oplagt for os at benytte, dog vurderer vi, at denne teori er givende for arbejdet med problemstillingen og har derfor valgt at inddrage den på trods af dette.

Et andet kritikpunkt ved denne teori, er at dens primære fokus er mod byer, og vi arbejder med et ikke bebygget område. Dette kan skade validiteten af den analyse, vi benytter den i. Vi har ligeledes gjort os overvejelser omkring at denne teori er på engelsk og det derfor har været nødvendigt for os at oversætte kernebegreberne, dette kan skade validiteten. Det sidste som vi, ved at benytte teorien stiller os kritiske overfor er, at den kan fremstå lettere simplificeret, men dette forsvare Campbell også selv, da dette gør den nemmere at benytte.

Vi mener dog, at ved at være opmærksom på disse ting, er det stadig muligt for os at benytte teorien på et oplyst grundlag.

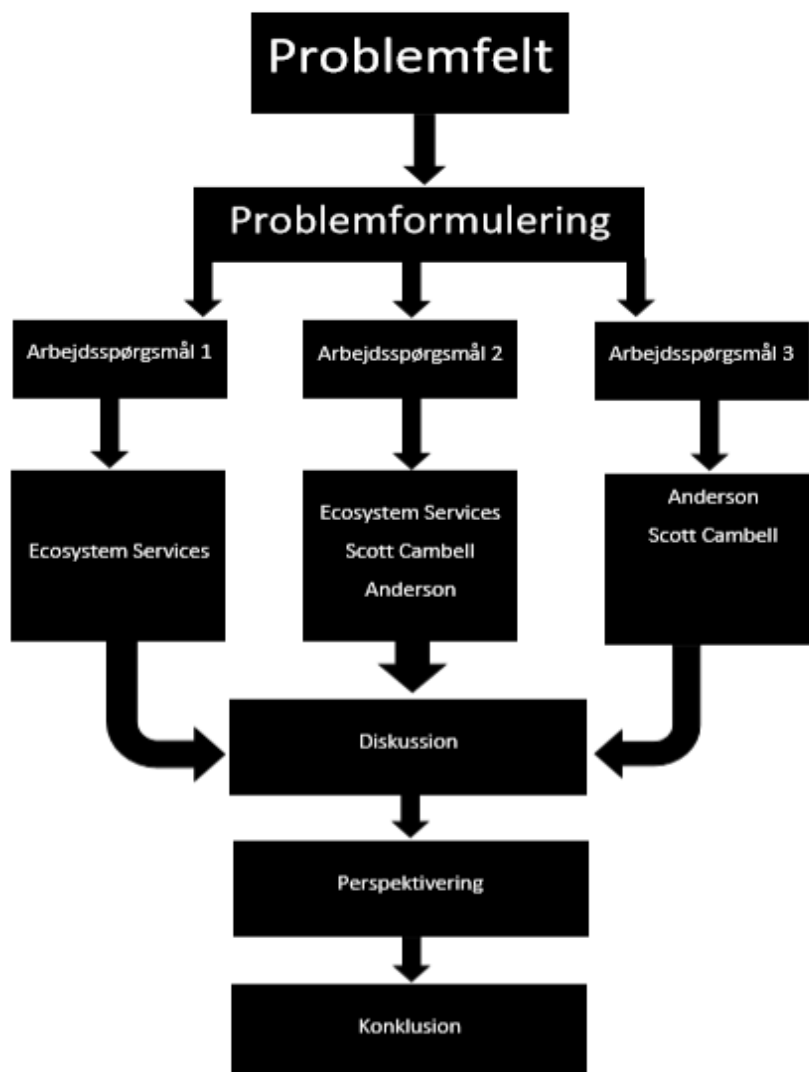
5 Analyseafsnit

I dette afsnit vil vi besvare vores tre analysespørgsmål. Før vi påbegynder besvarelsen af disse, vil vi først visualisere og forklare vores analysestrategi.

5.1 Analysestrategi

I nedenstående figur vil vi illustrere vores opbygning af projektet og brugen af vores teoretiske ramme på analysen.

Figur 2: Projektdesign



I de forrige afsnit har vi præsenteret, vores problemfelt, problemformulering, vores arbejdsspørgsmål og vores teoretiske og metodiske tilgang. Formålet med dette afsnit, og ovenstående figur, er at bidrage med transparens for læseren og gøre det tydeligt hvordan vi vil tilgå vores analyse.

I alle arbejdsspørgsmålene trækker vi på en diskursanalytisk tilgang, hvor vi, ud fra sproget, finder interesser og prioriteringer ved sekundær - eller primær empiri. Diskursteori tillader os, gennem en analyse af det benyttede sprog i tekster, at udpege bestemte diskurser, som, afhængigt af deres perspektiv, giver udtryk for konkrete meninger og holdninger, hvilke vi ydermere kan analysere ud fra Jon Andersons natursyn.

Konkret besvare vi arbejdsspørgsmål 1 ud fra en gennemgang af de direktiver, der er gældende for området omkring og Drivsåtskoven, og ser hvilke administrative bindinger, der konflikterer med den vision for Drivsåtskoven, som bypark, Jyderup Erhvervsforening fremlægger på deres hjemmeside. Under redegørelsen af Drivsåtskoven som bypark bruger vi Ecosystem Services som teoretisk ramme. Arbejdsspørgsmål 2 analysere hvilke interesser, natursyn og prioriteringer, der kommer til udtryk hos vores aktører, og der endvidere kan konfliktere. Her bruger vi dokumentanalyse og semistruktureret interview som metode til at tilgå dette spørgsmål, og vores teoretiske ramme har her været til dette spørgsmål Andersons natursyn, Scott campbells Planlægningstrekant og ecosystem services.

Det sidste arbejdsspørgsmål besvare vi ud fra dokumentanalyser af kommunetillægsplanen for Naturpark Åmose og handleplanen for Jyderup, hvor vi analysere hvilke natursyn og prioriteringer, der knytter sig til de forskellige planer. Her er vores teoretiske ramme være Scott Campbells Planlægningstrekant og Anderson Natursyn.

Resultatet af vores tre arbejdsspørgsmål leder videre til et diskussionsafsnit, hvor vi blandt andet diskutere, om det egentligt er muligt at konkludere på aktørers natursyn på den måde, som vi gør. Til sidst i projektet forekommer en konklusion og perspektivering for at runde projektet af.

5.2 Drivsåtskoven og administrative bindinger - Besvarelse af arbejdsspørgsmål 1

*Hvordan fremlægger Holbæk Kommune Drivsåtskoven som en potentiel
bypark i Jyderup, og hvilke administrative direktiver befinder sig omkring
Drivsåtskoven, som udfordringer til planlægningen af en bypark?*

5.2.1. Drivsåtskoven: fra skovområde til potentiel bypark

Formålet med dette kapitel er dels at præsentere belyse de udfordringer og potentialer, der ligger i det eksisterende naturområde herunder præsentere baggrunden for ideen om at etablere en bypark. Derefter vil vi gerne præcisere de konkrete administrative bindinger for Drivsåtskoven, som administreres af Holbæk Kommune, herunder Natura 2000, og de aktuelle udfordringer herved.

I følgende afsnit præsenteres processen og ideen bag Drivsåtskoven som en bypark.

5.2.1.1 Processen bag ideen om en bypark

I November 2014, blev der afholdt et borgermøde, hvor ideen til naturparken blev født som en af mange ideer, der kom op i forhold til at udvikle NaturAksen²Efterfølgende blev det besluttet på borgermødet, at det var mest hensigtsmæssigt, at dele NaturAksen op i flere selvstændige projekter med afsæt i de ideer, der fremkom (Jyderup Borgermøde, 2014).

Projekt Drivsåtskoven blev skudt i gang i 2018 med fokus på sundhed, aktivitet og samvær. Ved borgermødet i 2014 er det i referatet tydeligt, at borgerne har haft naturbeskyttelse som et vigtigt fokus og har stillet mange spørgsmål hertil (Jyderup Borgermøde 2019, s.2).

I forbindelse med udarbejdelsen af handleplan for Jyderup (2018), blev projektet videreudviklet under en ny projektgruppe omkring byudvikling, der havde særligt fokus på Drivsåtskoven. Projektet blev derfor tildelt Styregruppen for Lokalforum.

² NaturAksen er et område fra Sølyst til Skarresø Camping, og kaldes også for "Den Grønne Akse", som er den bynære del af søbredden, hvor Jyderupstien også går.

Efterfølgende har kommunalbestyrelsen bevilget 250.000 kr. til projektet. Det er anslået, at hele projektet kommer til at koste omkring 6,5 mio. kr., og derfor håber projektgruppen bag Projekt Drivsåtskoven at kunne indsamle penge fra fonde og private sponsorer (Jyderup, Borgermøde, 2019).

5.2.1.2 Målet med projekt Drivsåtskoven - Gladere og sundere samfund

Projektet er et samarbejde mellem Holbæk Kommune, Just Human³, Kompan⁴ og en gruppe frivillige borgere fra Jyderup. Formålet med projektet er skrevet ind i den kommunale handleplan for Jyderup:

“Tanken er at skabe en bynær park, hvor der både er plads til eftertænksomhed, samvær og fysisk udfoldelse alene eller sammen med andre. Byparkens aktiviteter og miljø skal inspirere og give mulighed for leg, bevægelse og træning. Formålet er at fremme trivsel gennem fællesskaber, samvær og fysisk aktivitet. Aktiviteterne skal være innovative og henvende sig til alle målgrupper, børn, børnefamilier, bedsteforældre, voksne, ældre og handicappede.” (Holbæk Kommune 2018, s.74)

Projektets ønske om at transformere Drivsåtskoven fra at være et bynært skovområde til en bypark bliver forklaret med, at området skal gøres mere attraktivt med forskellige aktivitetsområder, der henvender sig til flere målgrupper som børn, børnefamilier, unge, voksne, seniorer og handicappede. Målet er, at de forskellige brugergrupper skal kunne anvende området til både træning, ophold og leg, således at socialt samvær og fysisk aktivitet er i spil på samme tid (Holbæk kommune 2018, s.74).

Hovedplanen for projektet er at få etableret to stier gennem Drivsåtskoven. En rolig Walk-and-talk sti, som nemt kan forceres af alle også kørestole og rollator, og en Adventuresti. Adventurestien er mere udfordrende med blandt andet forskellige former for forhindringer, og er dermed en rute, der er tiltænkt en målgruppe, der

³ Just Human er en non-profit organisation, som er etableret i 2015 af Chris Mac.Donald, og er en folkebevægelse som arbejder med at inspirere og påvirke danskere frem mod en sundere livsstil.

⁴ Kompan er en virksomhed, som tilbyder legepladsudstyr, institutionsindretninger, legeløsninger til legepladser samt udendørs fitnessudstyr.

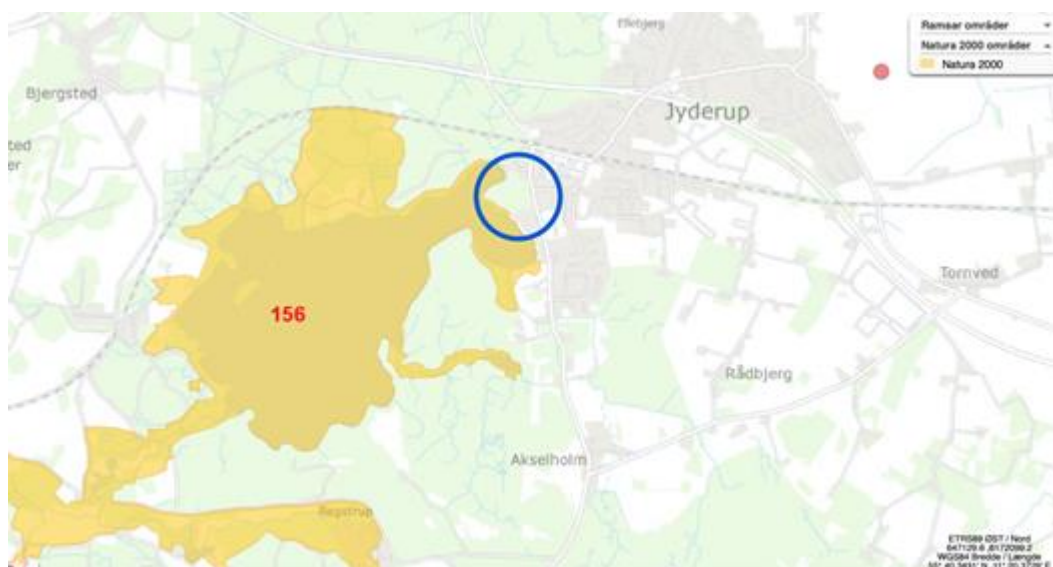
ønsker både træning, fysisk udfoldelse og socialt samvær. De to stier vil med jævnlige mellemrum krydse hinanden, hvor der vil være opholdssteder med forskellige udfordringer og aktiviteter som f.eks. en legeplads, borde med bænke, parkourbaner, kravle redskaber, udkigstårn og svævebane. Redskaberne skal, for så vidt muligt være af træ for at passe ind i omgivelserne (Holbæk kommune 2018, s.74).

Derudover skal lysningen i midten af skoven forblive som den er, og tiltænkes fortsat at blive benyttet til sociale arrangementer og begivenheder, bl.a. den årlige pinsefest (Holbæk kommune 2018, s.74).

5.2.2 Drivsåtskoven - et bynært naturområde med administrative bindinger

Jyderup ligger i den nordlige ende af Naturpark Åmosen, og placeringen betyder, at byen kan blive en indgang til naturparken, med sine gode trafikale forhold. Som vi var inde på i indledningen, er Drivsåtskoven et lille kommunalt skovområde, der gennem flere årtier har haft en social betydning for lokalsamfundet. Hvis området skal bruges i et mere rekreativt henseende, så er det også nødvendigt at undersøge, hvilke administrative bindinger og internationale direktiver, der evt. er på Drivsåtskoven (jf. kap 1).

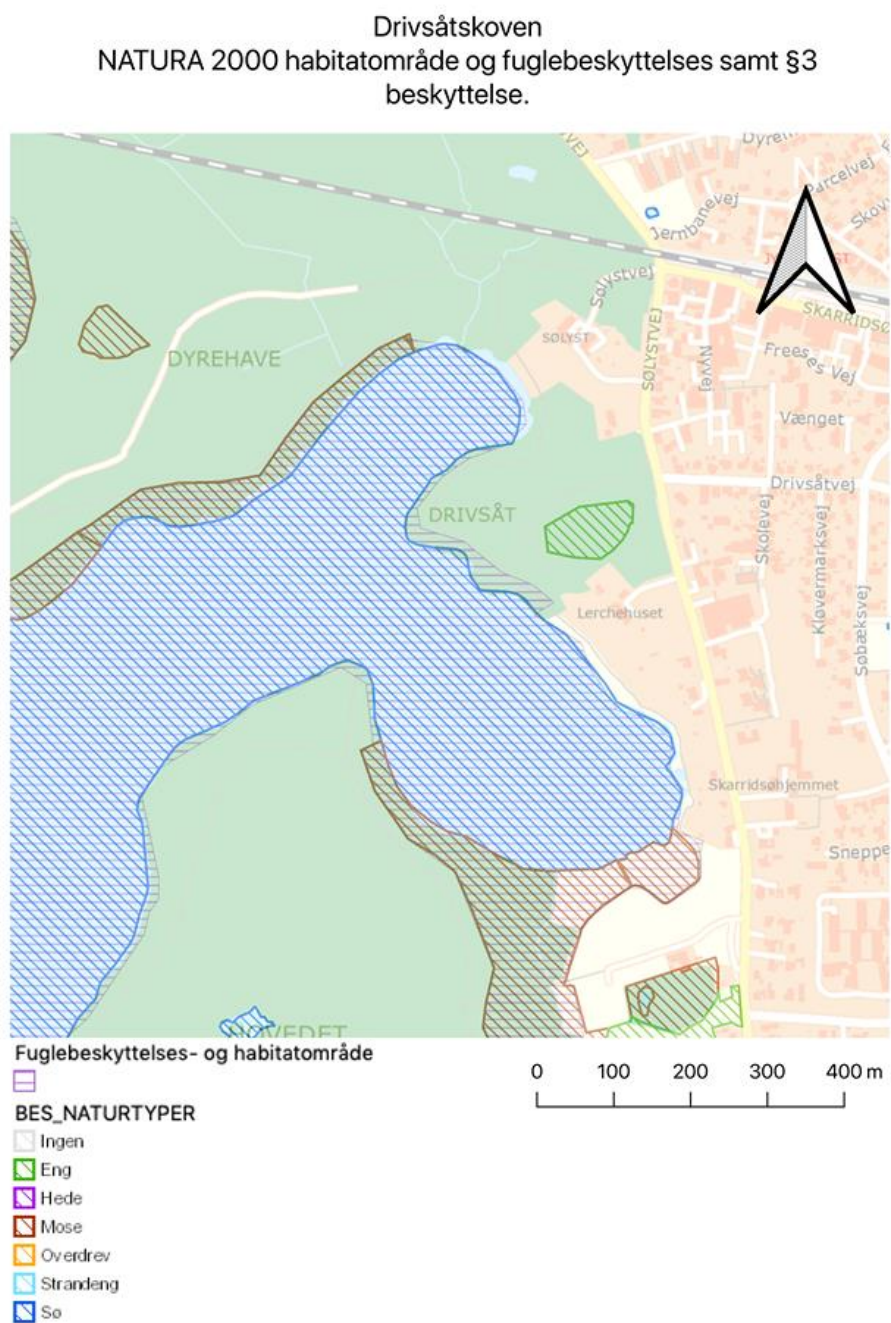
Fig. 3: Drivsåtskovens placering ift. Jyderup



Kilde: MiljøGIS, d.28/03-2020 fra Miljøstyrelsen

Ovenstående kort viser Drivsåtskovens placering ift. Jyderup-by og Skarre Sø. Som det fremgår af MiljøGis, er søbredden udpeget til Natura 2000. Et Natura 2000 område kan indeholde flere slags beskyttelser.

Fig. 4: Beskyttet natur ved Drivsåtskoven



Kilde: QGIS, produceret af gruppen d. 17-05-2020.

Ved at producere et kort i QGIS over Drivsåtøskoven, bliver det endvidere tydeligt, at der under Natura 2000 både er fuglebeskyttelses- og habitatområde i og omkring Skarresø. Endvidere kan vi også aflæse ved den grønne afskrabning inde i Drivsåtskoven, at der er beskyttet naturtype, som er en eng, og at denne står som fredet under Naturbeskyttelsesloven paragraf 3.

5.2.2.1 Naturtyper og Natura 2000 (habitat- og fugledirektivet)

Da der ligger både beskyttet eng og Natura 2000 område I Drivsåtskoven, eksisterer der en række administrative hensyn, som er lavet grundet hensyn til fugleliv, habitater og beskyttet naturtyper. Derudover er dele af området omkring Drivsåtskoven underlagt fredskov. Hvad disse forskellige direktiver og områder betyder, vil vi gerne udfolde i nedenstående afsnit.

5.2.2.2 Habitatområder

Det, at Jyderup og Drivsåtskoven støder op til Skarre Sø, Store Åmose og Bregninge Å, som alle er udpeget til at være en del af et Natura 2000 område⁵ indikerer, at skoven kan huse arter og naturtyper, som bør bevares.

Natura 2000 planens målsætning for området ekspliciterer, at der er væsentlige naturelementer, og at målet er at beskytte og sikre områdets *“naturlige værdier”* (Miljøstyrelsen 2016, s.8). Det betyder, bl.a. at der i forhold til Drivsåtskoven, eksisterer en række bindinger, som hænger sammen med, at skoven er en del af et område, der er blevet specifikt udvalgt til at blive særligt beskyttet.

“Danmark er ifølge Habitatdirektivet forpligtiget til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, der sikrer eller genopretter en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør habitatområdernes udpegningsgrundlag.”

(Miljøstyrelsen, Natura 2000-område nr.156., Citat fra Jyderup Handleplan 2018).

Områderne er blevet udvalgt, fordi de indeholder arter eller naturtyper, der er opført i habitatdirektivet (Europa Kommissionen 2020). Det drejer sig om områder, der

⁵ , Natura 2000 nr.156, Habitatområde H137.

indeholder en særlig række arter eller naturtyper som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene, og som hvert land skal sikre levesteder, de såkaldte habitatområder. Udpegningsgrundlaget for habitat-området er naturtyperne: vandløb, rigkær, tidvis våd eng, nedbrudt højmose, hængesæk og arterne odder og sump vindelsnegl, pignmerling, stor vandsalamander (Holbæk kommune s.74; Miljøstyrelsen 2016, s. 9).

5.2.2.3 Fuglebeskyttelsesområder

Under Natura 2000 udpegningen fremgår også, at der skal sikres områder, hvor fugle, der er under fugledirektivet bliver beskyttet. Dette kaldes fuglebeskyttelsesområder (Miljøstyrelsen 2020).

Områderne bliver foreslået af medlemslandene med et udpegningsgrundlag, som bl.a. indeholder en oversigt over arter og naturtyper, der er særligt for det pågældende område, eller hvis området huser arter eller naturtyper, der er særligt truede og udsatte. Herefter bliver områderne vurderet og evalueret af Det Europæiske Miljøagentur (EEA) og Europa-Kommissionen, med særligt fokus på hvordan bevaring af området bidrager til hver naturtype og arts bevaringsstatus (Europa Kommissionen 2020). I udpegningsgrundlaget fra Miljøstyrelsen fremgår det, at området er vigtigt for fuglene engsnarre, havørn, isfugl og rødrygget tornskade (Miljø- og Fødevarestyrelsen 2020e, s. 14).

Natura 2000 udpegningerne betyder, at der skal sikres gunstig bevaringsstatus for de udpegede naturtyper og arter, og dette gælder også det udpegede område i Drivsåtskoven.

5.2.2.4 Fredskovsplikten

En stor del af danske private skove samt offentlige skove er fredskovspligtige. Fredskovsplikten blev indført for omkring 200 år siden, da der var et ønske om at sikre, at de danske skove ville blive bevaret, efter længere tid med fældning og nedskæring til en sådan grad, at alt skov i Danmark næsten var ryddet (Miljø- og Fødevarestyrelsen, 2020g).

En fredskovspligtig skov skal bestå af træer, som enten "*danner eller er ved at vokse sig op til en skov af højstammede træer*" (Miljø- og Fødevarestyrelsen, 2020g).

Derudover kan der være forskellige ubevoksede arealer i en fredskov: moser, enge og heder, som naturligt hører til en fredskov, skal bevares, som de er, uanset størrelsen

på arealet (Miljø- og Fødevarestyrelsen, 2020g). Fredskoven kan dermed, som følge af deres lovfæstede direktiver, øge og sikre en høj biodiversitet, forudsat at direktiverne overholdes og planlægges med øje for dette (Emborg 2015).

5.2.2.5 Drivsåtskoven og søbeskyttelseslinjen

Endnu en binding, der skal tages højde for i forbindelse med planlægning af området i og omkring Drivsåtskoven er søbeskyttelseslinjen, som er registreret omkring Skarre Sø, og som rækker ind 150 meter i skoven, for at beskytte værdifulde landskabselementer og levesteder for dyre- og planteliv.

Det er ikke tilladt at lave tilpasninger eller ændringer i terrænet inden for beskyttelseszonen (Miljøstyrelsen 2020). Formålet med Søbeskyttelseslinjen omkring Skarre Sø, er at sikre søens værdi som landskabselement, samt at sikre levesteder for områdets planter og dyreliv. Bestemmelsen af søbeskyttelseslinjen omkring Skarre Sø indeholder et forbud mod at opføre bebyggelse eller foretage tilpasning. Derudover indeholder bestemmelsen også et forbud mod at foretage terrænregulering.

5.2.2.6 §3-områder

Som det fremgår af kortet er der også en udpegning af beskyttet naturtyper omfattet af naturbeskyttelsesloven paragraf 3. Dette indebærer, at der ikke må foretages nogle negative ændringer af tilstanden i den udpegede ferske eng.

Bestemte naturtyper er beskyttet af gennem Naturbeskyttelsesloven §3. Naturbeskyttelsesloven indeholder bestemmelser om beskyttelse af forskellige naturtyper og det anslås at knap 10% af Danmarks areal, er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven. Naturtyperne som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven er søer, moser, ferske enge, strandenge, heder, overdrev og vandløb. Naturtyperne er beskyttet overalt, hvor de forekommer i Danmark. Derudover kan et areal godt være beskyttet, selvom det ikke nødvendigvis er registreret som beskyttet. Det sker når et areal vokser sig ind eller ud af beskyttelses arealet (Miljøstyrelsen 2020f).

5.2.3 Holbæk Kommunes foregribelse af bypark

En kommune kan søge om dispensation fra bestemmelser og bindinger, afhængig af hvilket administrativt og juridisk ophæng, det pågældende område er underlagt. Dermed kræver de fleste ændringer i anvendelse tilladelse af Holbæk Kommune. Det gør sig fx gældende i forhold til Landzonetilladelser, dispensation fra søbeskyttelseslinjen og Natura 2000. Endelig kræver ændringer i forhold til fredsskov tilladelse hos Miljøstyrelsen (Holbæk kommune 2018, s.75). Når en kommunen således ønsker at bygge, foretage tilpasning eller terrænregulering inden for fx søbeskyttelseslinjen vil det i de fleste tilfælde være kommunen selv, der afgør det. Det sker ud fra, at kommunen vurderer områdets tilstand, og udarbejder en plan for, hvordan området bedst kan indgå i planlægningen (Holbæk Byråd, Lokalplan 11.13, 2013, s.10-11).

Holbæk kommune har som en del af planlægningen af Projekt Drivsåtskoven, *“taget forbehold”* for de bindinger, der er i området, herunder Natura 2000 området: *“En oprydning af Natura 2000 området, herunder nedskæring, samt i landstrækning af pil i sø kant, vil gøre området mere rekreativt og tilgængeligt, med bedre udsigt til søen.”* (Holbæk kommune, citat fra Jyderup Handleplan 2018, s.74).

Imidlertid er det i gennem Naturbeskyttelsesloven gjort muligt, at blandt andet Naturfredningsforeningen og Dansk Ornitologisk Forening kan anke Holbæk Kommunes eventuelle dispensationer, forbehold etc. Om det er sket, og hvad disse foreningers holdninger til Drivsåtskoven er, er derfor interessant at undersøge.

5.2.4 Delkonklusion

Drivsåtskoven rummer, som naturområde nær Skarresø og Naturpark Åmosen områder, der er underlagt to internationale direktiver, EU's habitatdirektiv og Fuglebeskyttelsesdirektiv, mens andre dele af skoven er dækket af naturbeskyttelsesloven §3 og 150 meter søbeskyttelseslinjen. Udmiddelbart er det i strid med 2 af udpegningsarterne, fx havørn og odder, at Kommunen som led i Jyderup Handleplan har intentioner om at *“oprydde”* pile bevoksningen langs søen for at sikre udsyn over søen, da netop disse to arter kræver store uforstyrrede områder (Miljø- og Fødevarestyrelsen 2020e, s. 14; Holbæk Kommune 2018, s.74).

Derfor er det også interessant, hvad der er Danmarks Naturfredningsforenings og andre aktørers holdning til projekt Bypark. Efter at have indkredset hvilke administrative direktiver, der er for området samt baggrunden for ideen om at etablere en bypark, vil vi i næste kapitel udforske hvilke interesser, der kommer til udtryk hos Naturstyrelsen, Erhvervsforeningen og Styregruppen.

5.3 Aktørernes natursyn og interesser omkring Drivsåtskoven - Besvarelse af arbejds spørgsmål 2

- Hvilke forskellige interesser og natursyn kommer der til udtryk hos aktørerne omkring Drivsåtskoven, og hvilke potentielle konflikter, kan der være i disse?

Ud af de foregående primære interessenter/aktører omkring Drivsåtskoven, har det været muligt for os at interviewe Danmarks Naturfredningsforening, Erhvervsforening Jyderup og Styregruppen fra Jyderup.

Vi har foretaget interviews med disse tre aktører for at undersøge, hvilke forskellige interesser og natursyn, der kommer der til udtryk hos dem omkring Drivsåtskoven, og hvilke potentielle konflikter, der kan være i disse. Vi er i projektgruppen bevidste om, at vi ikke kan forvente at spørge vores aktører direkte ind til deres natursyn, og modtage et konkret svar herpå. Derfor vil vi gennem denne analyse forsøge at tage fat i nogle af de udtalelser, de forskellige aktører kom med, under vores interviews.

Vores analytiske tilgang tager udgangspunkt i inddragelse af den teori, der er inddraget i rapporten, Jon Andersons tekst om forskellige natursyn herunder 'brugen af et sted' (beskytte, styre eller udnytte) samt de teoretiske overvejelser om natur og menneskelig kultur som en sammenvævede enhed, eller to adskilte enheder, samt teorien om 'Ecosystem Services', som kan fortælle noget om, hvad et sted bidrager med af services. Samt inddrage Scott Cambell's Planlægningstrekant, og dermed synliggøre konflikterende prioriteter.

Ved hjælp af disse og sammen med den, empiri vi har genereret gennem vores interviews, vil vi analysere, hvilke natursyn og interesser vores aktører har.

5.3.1 Definitionen af natur

I følgende afsnit vil undersøge, hvorledes vores respondenter forsøger at definere begrebet natur. Vores tanke er, at vi kan identificeres tydelige forskelle på, hvordan aktørerne definerer natur og sammen med vores teori, kan vi forsøge at udlede hvilket natursyn ift. natur og kultur som sammenvævet eller dikotomier. Endvidere undersøger vi i dette i afsnit, om der kan identificeres nogle ecosystem services i Drivsåtskoven.

I vores interview med de tre aktører har de alle én ting, der er fælles. Alle vores tre aktører fandt det intuitivt svært at svare på spørgsmålet omkring, hvordan de vil definere begrebet natur.

Søren Bøtke Petersen, formand for Jyderups Erhvervsforening, siger, som del af sit svar på dette spørgsmål følgende.

"(...) altså så, så jeg vil sige det er det her med at opleve årstiderne, øh skifte, og det her med at mærke at man er tæt på noget andet end den her fortravlet og stressede hverdag med et arbejdsliv og trafik, og jeg ved ikke hvad. Så, så jeg tror det her med den friske luft og mærke årstidernes skifte og se, hvad der sker, det er egentlig, det ville for mig være det, som natur er for mig selv, og for mange af de mennesker tror jeg." (Bilag 2. s. 7. l. 13-17).

I dette svar lægges der pludselig ikke vægt på, hvordan de grønne områders værdi kan benyttes som tiltrækningskraft. Der lægges heller ikke vægt på, hvordan turismen kan have en positiv effekt på erhvervslivet i Jyderup for de der bor, og arbejder i Jyderup. I stedet lægges der her vægt på en form for værdi naturen har, for hvad den er i sig selv, uden menneskelig indgriben. Der er her tale om 'rene' naturelementer som 'frisk luft' og 'årstidernes skifte'. Set ud fra vores teoretiske grundlag i vores arbejde gennem dette projekt, kan teorien om ecosystem services her tages i brug. Hvis ecosystem services tages i betragtning i forlængelse af Søren Bøtke Petersens definition af natur, ses der også her en klar overensstemmelse

mellem vores empiriske data fra interviewene og vores teoretiske forståelsesramme fra de teorier vi inddrager i vores arbejde.

Set ud fra teorien om ecosystem services, bidrager naturen med flere forskellige 'services'. En af disse, er at mennesker kan opleve en form for velvære ved at befinde sig i naturen (Fisher B. mfl. 2007). Denne oplevelse af at føle ved at være i naturen, er meget lig Søren Bøtker Petersens definition af natur. Dette ses da Søren giver udtryk for, at ved at være i naturen, er det muligt at opnå en følelse af *"at mærke at man er tæt på noget andet end den her fortravlet og stressede hverdag med et arbejdsliv og trafik, og jeg ved ikke hvad."* (Bilag 2. s. 7 l. 13-17).

Da vi stillede samme spørgsmål til Finn Bjerregaard fra Danmarks Naturfredningsforening Holbæk, nægtede han også at definere selve begrebet. I stedet ville Finn gerne beskrive, hvordan han opfatter begrebet natur. I interviewet udtaler han: *"Og så vil jeg så bare sige, at det er det, der findes på arealer, som kun i et begrænset omfang er styret af menneskelig aktivitet. Og det vil sige, at der kan godt være natur i en økologisk hvedemark, den vil være vældig naturindholdig, for der er masser af ukrudt der kan eksistere det pågældende sted, men der er ikke særlig meget natur i en intensivt dyrket."* (bilag 3, s. 7, 17-21). Her er det endvidere interessant, at han modsat Søren Bøtker ikke definere det ud fra, hvad det bidrager med for mennesket og dermed ud fra nogle ecosystem services, men mere forklarer det ud fra en forståelse at natur er dér, hvor det kun er i et begrænset omfang er styret af menneskelig aktivitet. Anskues Jon Andersons udlægning, hvad hvad der i hans tekst kalde for 'det dominerende vestlige natursyn', hvor natur anses som noget der er upåvirket af menneskelig kultur, ses der en klar sammenhæng mellem Finn Bjerregaards definition af natur, og 'det dominerende vestlige natursyn' (Anderson 2015, s. 154). Trods denne kohærens mellem vores teori og de udtalelser vi ser i vores interview med Finn, findes der ligeledes også et eksempel på en udtalelse der står i direkte kontrast til det 'det dominerende vestlige natursyn'. Finn giver modsat udtryk for, at kultur og natur er sammenvævet, når vi spørger ham direkte ind til det: *"Ja det gør det i høj grad. Når jeg nævnte fra begyndelsen, at det var etableret som en lystskov derude, så er det jo fordi, at det er en kulturelement, som i virkeligheden får os til tæller rigtig meget, så når man går derude, så kan man ikke lade være med også at komme til at tænke på, at det var i*

begyndelsen en skov, der simpelthen havde som formål at den skulle udvikle sig til at være et sted, der var dejligt at færdes for jyderup-beboerne, hvor de kunne komme ud.” (Bilag 3, s. 6, l. 30-31; Bilag 3, s.7, l. 1-4).

I interviewet med Styregruppen i Jyderup vil Preben Gajhede ikke svare på, hvad natur skal forstås ud fra hans opfattelse (bilag 4, s. 9, l. 4-5).

Han finder det endvidere også svært at besvare, hvordan han vil beskrive deres natursyn og udtaler: *“Det ved jeg egentlig ikke helt, hvad jeg skal sige til. Det er jo sådan at for en del år siden, at vi lavede en udviklingsplan for byen (...)”* (bilag 4. s. 2, l. 20-21).

Det bliver her interessant, at det første han tænker på, når han bliver spurgt ind til natursynet er udviklingsplanen for byen, og modsat de andre aktører ikke nævner nogen form for ecosystem services.

Til gengæld fortæller senere i interviewet: *“Men vi mener jo, at det er nogle værdier som borgerne skal kunne have glæde af. Man skal kunne færdes i naturen og opleve både stilheden og det grønne og at naturen går sin gang.”* (bilag 4. s. 2. l. 26-28).

Set ud fra Andersons teori samt teorien om ecosystem services falder denne udtalelse, sammen med den ovenfor nævnte, lidt uden for de rammer der af teorierne er opsat. Dét at vores aktør, som det første, når han skal sætte ord på sit natursyn omtaler en udviklingsplan for byen, tolker vi som et udtryk for, at han har et andet syn på, hvad naturen er, men at når vi spørger i sammenhæng til Drivsåtskoven, at den så ikke harmonere med den prioritering af området, som han ønsker, og dermed ikke ønsker at svare direkte på vores spørgsmål. Preben Gajhedes italesættelse af, at naturen bidrager med en værdi for borgerne, da de kan færdes i naturen og opleve stilhed, det grønne og at naturen går sin gang kan identificeres som en forståelse af, at skoven bidrager med ecosystem services for mennesker.

Ligesom Søren Bøtke Petersen og Finn Bjerregaard, giver Preben Gajhede, ved spørgsmålet om hvorvidt natur og kultur er sammenvævet eller adskilte, udtryk for at der er tale om en sammenvævning. Preben udtaler her: *“Ja det mener jeg helt klart, at det gør men... Ja, faktisk var det sådan, at vi lavede vores udviklingsplan hed det ene tema – det hed natur og kultur. (...). Og det omhandlende jo så både fritids- og foreningsliv, og det omhandlede naturen ikke?”* (Bilag 4, s. 4, l.16-20). Og han

forklarer dermed at fritids- og foreningsliv direkte sammenflettes med naturoplevelser.

Det er interessant for vores arbejde, at trods de forskellige aktører med deres udtalelser kan 'placeres' under forskellige konflikterende natursyn, deler de alle sammen den overbevisning at kultur og natur er sammenflettet. Anskues Jon Andersons opfattelse af 'det dominerende vestlige natursyn', vil det at ansé naturen og kulturen som en sammenfletning, være i direkte kontrast til dette natursyn.

5.3.2 Drivsåtskoven som et sted og natursyn

I følgende afsnit vil vi undersøge, hvilke interesser og visioner vores respondenter har vedrørende Drivsåtskoven og endvidere analysere, om de vil henholdsvis beskytte, styre eller udnytte et sted ud fra vores teoretiske ramme med Andersons natursyn. Dette vil ende ud i en visualisering af deres konkrete interesser og visioner med den fysiske planlægning, og vi vil her konkretisere det ved hjælp af kort.

Ligesom Søren Bøtke Petersen fra Erhvervsforeningen og Preben Gajhede fra Erhvervsstyrelsen (jf. kap 5.3.1), kan Finn Bjerregaard fra Naturfredningsforeningen også identificere nogle ecosystem services i skoven. De nævner alle tre, at en af de afgørende services, som skoven bidrager med er et sundhedsmæssigt aspekt (Bilag 2, s. 7 ll. 13-17; Bilag 3, s. 15, l. 18; bilag 4, s. 2., l. 26-28). Hvor Søren forklarer, at naturen er en dikotomi til den stressede hverdag, og dermed bliver brugt som en måde at koble af, så påpeger Finn endvidere også, at "(...) *sundhedsværdierne er knyttet til natur og en oplevelsesrig natur (...)*" (Bilag 3, s. 15, l. 18).

I forhold til visioner og interesser om skovarealet er de dog ikke enige.

I interviewet med Naturfredningsforeningen udtaler Finn Bjerregaard, næstformand for DN Holbæk, at Drivsåtskoven som den står nu er en unik skov med stor naturværdi: "(...) *samtidigt så er det et naturområde, der har nogle (...) ret store naturværdier fordi, at det har fået lov til at udvikle sig over en ret lang række åremål. Sådan så, at så gamle træer finder man ikke ret mange steder i skove, og det er etableret sådan en lystskov for Jyderup-beboerne.*" (bilag 3, s. 1-2, l. 29-3). Endvidere udtaler Finn på vegne af DN, at de er bange for, at blandt andet fugle vil blive forstyrrede for meget ved initiativer om en bypark: "(...) *vi meget glade for at*

skoven eksisterer, som den gør nu, og er lidt bange for, at den skal blive forstyrret for meget med nogle af de initiativer, der har været foreslået dernede i området.” (bilag 3, s. 2, l. 14-16).

Naturfredningsforeningens interesser er at beskytte stedets diverse liv: “(...) *det går lige fra det, som nok har højeste prioritet, at sørge for at bevare og udvikle det naturlige dyre- og planteliv, som der forekommer og samtidigt tage højde for æstetikken i det område, der er tale om. (...)*” (bilag 3, s. 4, l.19-21). Med udgangspunkt i vores teoretiske ramme med Andersons natursyn, kan vi identificere aspektet med at bevare naturen, som fremlægges ud fra Anderson’s første natursyn, hvor det er et sted at beskytte, og naturen skal beskyttes for menneskelig påvirkning (jf. kap. 4.1). Endvidere kan det være svært at anskue forståelsen om, at udvikle naturlige dyre- og planteliv ud fra Andersons opdeling af naturforståelse, da det ikke hører inde under kategorien om et sted at styre, og endvidere ikke rummer en umiddelbar kontrast til et sted at beskytte, som det gør i hans teori. I Andersons teori bliver de to former (beskytte eller styre) altså anskuet som dikotomier, og i interviewet bliver dette natursyn nuanceret, da det ifølge Naturfredningsforeningen både er for naturen selv og mennesket, at naturen skal beskyttes og udvikles (Anderson 2015, s. 155). Endvidere er det her interessant, hvad der ligger i at udvikle natur i dette henseende. Det er interessant, da det kan virke modstridende med Andersons udlægning omkring første natursyn, hvor natur er noget urørt af mennesket før, at det går under et sted at beskytte. Dermed bliver deres formål om at beskytte naturen og bevare den som den er suppleret af en forståelse om, at naturen også har andre formål end blot at ligge.

I modsætningen til Naturfredningsforeningen, som lægger op til beskyttelse fremlægger Søren fra Erhvervsforeningen og Preben fra Styregruppen et natursyn, der i højere grad omhandler det at styre og udnytte naturen (Anderson 2015 s. 156; bilag 2; bilag 3; bilag 4).

I vores interview med Søren Bøtker Petersen, spurgte vi ind til, om han mener, at nogle naturelementer har en særlig værdi. Svaret hertil var, at alle de grønne områder omkring Jyderup sammen har stor værdi for byen (Bilag 2 s. 6 l. 8-15). Da vi spurgte Søren Bøtker Petersen, om han mener, at de i Jyderup Erhvervsforening har

et bestemt natursyn tidligere i interviewet, var svaret, at de i højere grad, end at have et natursyn, har hvad han kalder et 'udviklingssyn' (Bilag 2. s. 5 l. 9-26). Søren Bøtker Petersens tanke om et 'udviklingssyn' kan på direkte vis kobles til et de natursyn Jon Anderson fremlægger. Som tidligere nævnt findes der i Jon Andersons tekst et natursyn, hvor naturen opfattes som et sted at benytte (Anderson 2015, s. 156). Søren Bøtker Petersen giver i interviewet udtryk for at de i Jyderup kunne være bedre til at udnytte de grønne områder omkring Jyderup. ”.. så hele området har nogle ting, som kan trække turister, og vi mener egentlig at den oplevelse at bo i Jyderup som by, som turist, så tæt på skoven, så tæt på naturen øh, den øh, den kunne vi udnytte meget bedre end vi gør nu” (Bilag 2. s. 6. l. 13-15).

Ovenstående kan anses som et eksempel på, hvordan Søren Bøtker Petersens natursyn kommer til udtryk gennem vores interview med ham. Ud fra Søren Bøtker Petersens holdning om, at naturen kunne udnyttes bedre i Jyderup, samt Søren's definition af hvad natur er, tyder det på, at der her er tale om et natursyn, der anskuer naturen som en værdifuld ressource. Først og fremmest fordi naturen, med den værdi den har, kan have positive indvirkninger på Jyderups økonomi, og borgerne der driver forretning i Jyderup. Men også fordi at naturen har en værdi i form af de services, naturen tilbyder de mennesker der 'bruger' naturen. “ja.. altså ud fra vores eget, hvis vi ligesom skal se på hvordan vi tænker her, så mener vi jo sådan set godt at man må benytte naturen” (Bilag 4. s. 11. l. 16-17).

I forbindelse med denne udtalelse om, at deres syn i styregruppen er, at mennesker godt må benytte naturen, kan de natursyn der bliver fremlagt af Anderson her endnu engang tages i brug, i forsøget på at udlede hvilket natursyn, der hos denne aktør gør sig gældende. Hvis mennesket gerne må benytte naturen, er der ikke tale om et natursyn, hvor det væsentlige fokus ligger på at beskytte naturen fra menneskelig kultur og aktivitet. Tværtimod kan denne udtalelse kobles til tanken om, at naturen tilbyder ecosystem services, som mennesket kan have gavn af. Hvis mennesker skal tage disse ecosystem services naturen tilbyder i brug, er det uundgåeligt at den menneskelige kultur 'rykker ind i naturen' i form af menneskelig aktivitet i områderne, og dermed er der tale om naturen som et sted at udnytte og et sted af styre (Anderson 2015, s. 156).

Da vi spurgte ind til Styregruppens rolle i udviklingen til Drivsåtskoven, sagde de, at de ikke havde en direkte rolle, men udtalte endvidere: *“Vi ser det jo som et af de meget store projekter i byen, så derfor er det naturligt, at vi som styregruppe har meget fokus på sådan et projekt.”* (bilag 4, s. 2, l. 9-11).

Søren Bøtker Petersen giver, i vores interview, også udtryk for, at de støtter projektet omkring Drivsåtskoven som en potentiel bypark, blandt andet på baggrund, af at det kan have en positiv økonomisk effekt på Jyderup som by. Dét, at erhvervsforeningen vælger at støtte projektet med økonomi i baghovedet, kan identificeres som Jon Andersons tredje natursyn nemlig, hvor naturen opfattes som et sted at udnytte (Anderson 2015, s. 156).

Han udtaler: *“Når vi så går ind og siger, jamen vi kan godt være med til også at der kommer nogle træer i byen, så er det mere for at sige at nu skaber vi også en by der er spændende at komme til, eller endnu bedre hvis vi kan begynde at markedsføre, eller det er nemmere at se øh, hvad man kan i Jyderup, rent turistmæssigt, der ville vi også gå ind i sådan et projekt sammen med kommunen og sige at nu må vi gøre noget for at vise hvad vi kan her i byen.”* (bilag 2, s.5 , l. 21-26).

Projektet omkring Drivsåtskoven bliver altså anset som en form for værdi for borgerne. Samtidig er beliggenheden en stor fordel. Jyderups natur samt beliggenhed er alt sammen ifølge Søren Bøtker Petersen med til at tiltrække turister til byen (Bilag 2, s. 6).

Yderligere fremlægges der et natursyn der anskuer naturen som et sted at styre. Ifølge dette natursyn bør den menneskelige kultur udvides ind i naturen (Anderson 2015, s. 155).

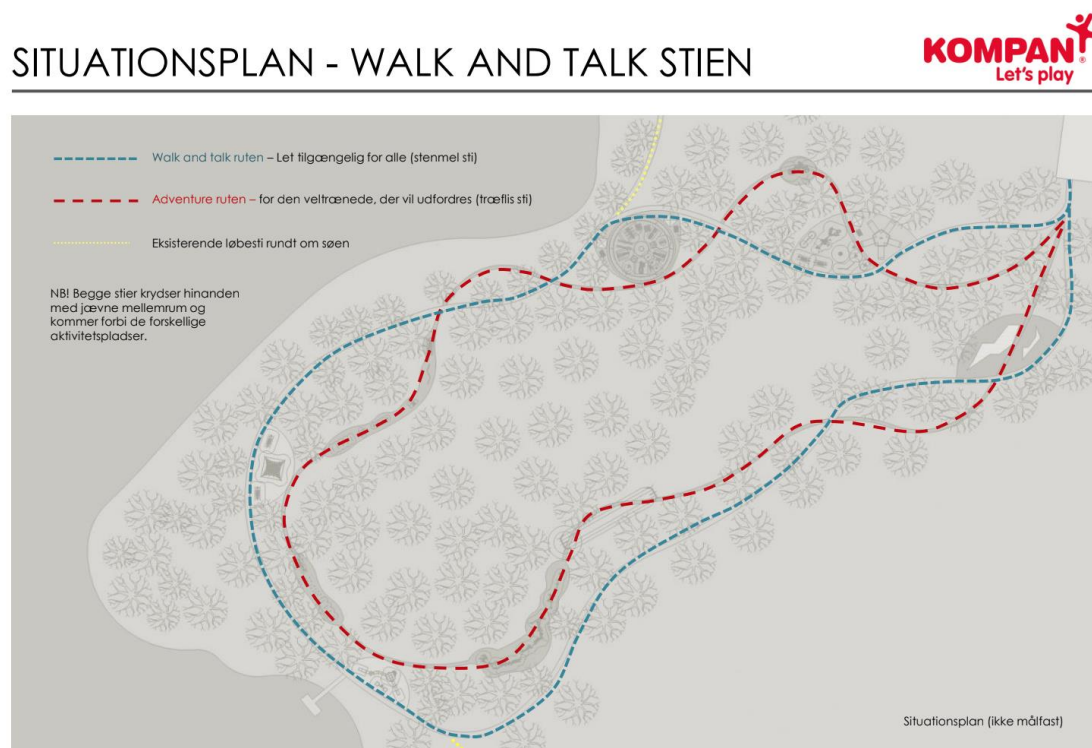
Søren Bøtker Petersens udtalelse om, at projektet omkring Drivsåtskoven fører til, at flere mennesker vil finde det attraktivt at bo i og besøge Jyderup, kan også kobles til dette natursyn. Ved at anskue projektet omkring Drivsåtskoven som 'en magnet' for menneskelig aktivitet er det vanskeligt at argumentere for at den menneskelige kultur er noget som er adskilt fra naturen. Tværtimod tyder denne opfattelse på, at der sker en sammensmeltning af naturen og den menneskelige kultur. Der er altså her tale om en vision om at sammensmelte den menneskelige kultur med naturen og

dermed kan det komme til at betyde for mange borgere, at kulturen kan opleves i eller som en del af naturen.

I dialogen med de forskellige aktører blev deres visioner udspecificeret under den efterfølgende mailkorrespondance, hvor de delte henholdsvis et power point og et word dokument omkring deres visioner med Drivsåtskoven (bilag 5+6). Disse har vi valgt at inddrage for at visualisere de visioner aktørerne har for området.

At kultur og natur skal ses sammenvævet kommer også til udtryk i Erhvervsforeningen tilsendte materiale, som Erhvervsforeningen fremlagde på et borgermøde i Februar 2019.

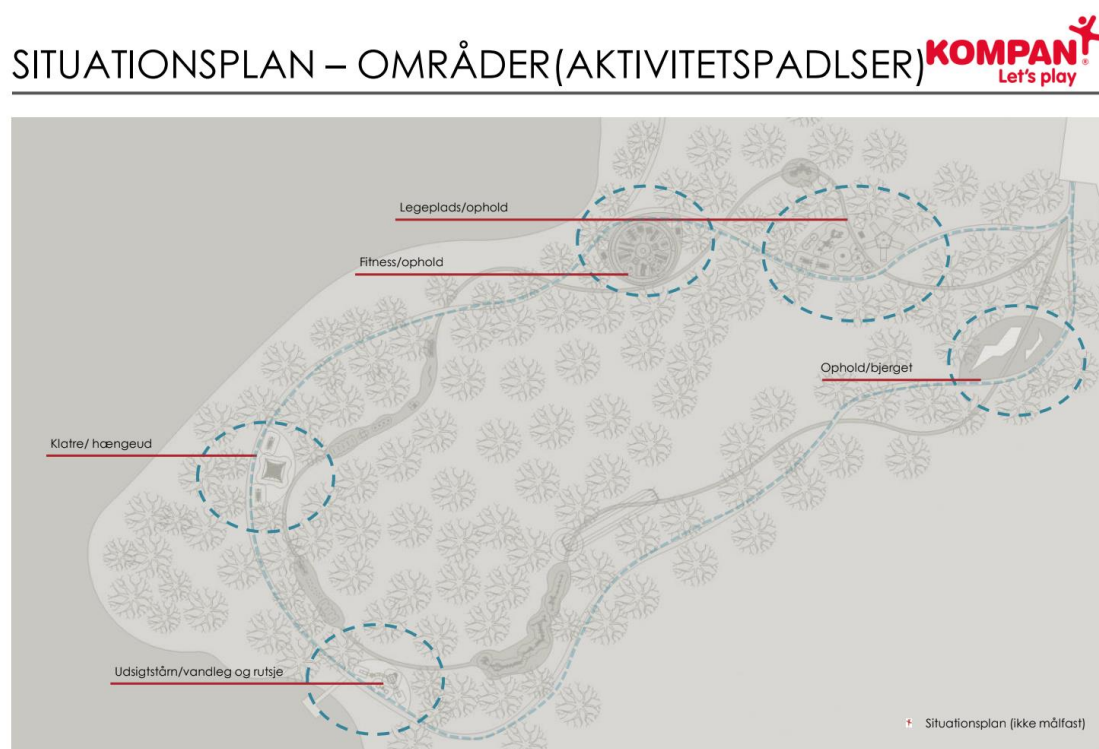
Fig. 5: Situationsplan - Walk and talk stien samt adventure ruten



Kilde: Projekt Drivsåtskoven - Gladere og sundere samfund(2019), PowerPoint, Holbæk Kommune..

Ovenstående billede viser, at Erhvervsforeningens vision med Drivsåtskoven er, at der bliver lavet to stier i skoven. Den første sti skal være en walk-and-talk sti, som bliver lavet af materialet stenmel, og den anden skal være en adventure sti, som bliver tilrettelagt med træflis.

Fig. 6: Situationsplan over områder (Aktivitetspladser)



Kilde: Projekt Drivsåtskoven - Gladere og sundere samfund (2019), PowerPoint, Holbæk Kommune.

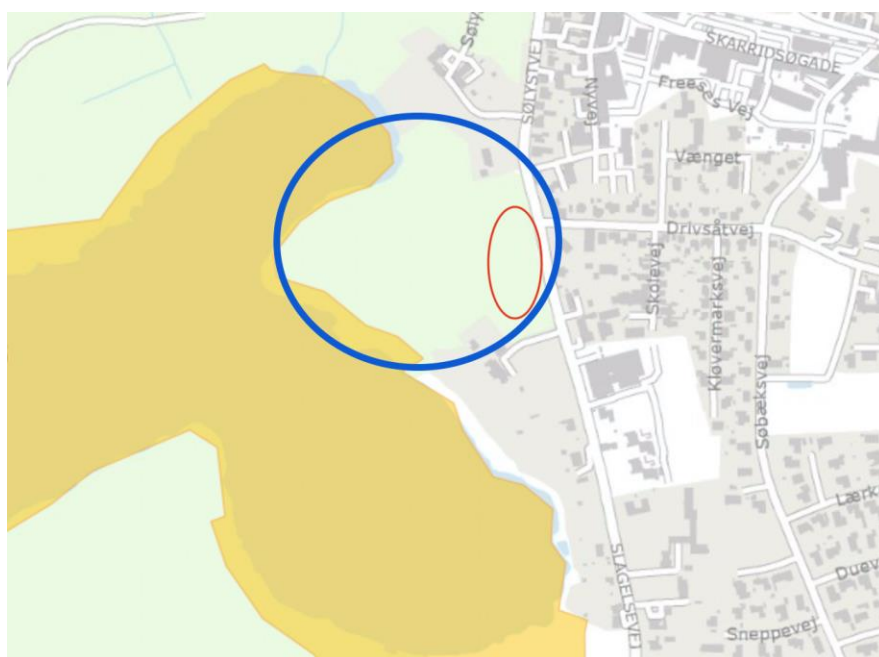
Denne figur visualiserer Erhvervsforeningens vision for aktivitetspladser som her b.l.a. er legepladser. Disse vil være fordelt rundt omkring i Drivsåtskoven langs med den walk and talk sti, som er visualiseret på figur 3. I denne visualisering er det tydeligt, at der er et ønske fra Erhvervsforeningen om at placere disse aktivitetspladser i nærheden af søen.

Ole Hinz fra Danmarks Naturfredningsforening, som er medlem af bestyrelsen i Holbæk, sendte som et supplement til vores interview med DN et word dokument, hvor han beskrev EU's bestræbelser om at lade det bymæssige i form af gymnastikredskaber blive blandet med det naturlige er "(...)lidt ude af trit med trenden." (bilag 5, s. s. 1, l. 5-6) Han skriver i word dokumentet: "Trenden i hele EU er, at naturen skal have mere, ikke mindre plads. Byen øst for Slagelsevej skal ikke brede sig vestpå. Det er tværtimod naturen, som bør brede sig østpå ind gennem byen. Det er herinde parkerne og legepladserne bør ligge. Trenden bliver stadig stærkere. Danmark skal have mere skov og natur, ikke mindre." (bilag 5, s. 1, l. 6-9)

Danmarks Naturfredningsforenings målrettede arbejde med at adskille naturen med det bymæssige, kom også til udtryk i interviewet med Finn Bjerregaard, som også er fra Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i Holbæk: *“Det er selvfølgelig fint nok, at der er en sti omkring, men vi synes ikke om, at der skal laves en legeplads lige op af søbredden eller meget tæt på den. Den har vi prøvet at overtale dem til at flytte et stykke op ad Slagelsevej.”*(bilag 3. s.14. l. 19-21). Citatet beskriver den konkrete placering som Naturfredningsforeningen ser som en mulig løsning til placering af legepladser i (nærheden af) Drivsåtskoven.

Følgende kort er fra MiljøGIS, som viser Drivsåtskoven, markeret med den blå ring. Den røde ring viser området tættest på Slagelsevej, hvor vi, ud fra forrige udtalelse af Naturfredningsforeningen, ser en mulighed i at placere legepladser, således at legepladserne kommer længere ud af Drivsåtskoven, og dermed også længere væk fra særligt Søbeskyttelseslinjen.

Fig. 7: Visualisering af Drivsåtskovens placering samt ønsket placering af legeplads fra Danmarks Naturfredningsforening.



Kilde: MiljøGIS, d.28/5-2020 fra Miljøstyrelsen

Placeringen af legepladserne strider imod Naturfredningsforeningens ambition om, at det bymæssige ikke må brede sig længere mod vest, da legepladser kan blive anset som et bymæssigt element.

5.3.3 Holdninger til direktiver omkring Drivsåtskoven

Ligesom kapitel 5.2.2 viser, så har vi i gruppen været klar over, at der har været nogle direktiver omkring området. Derfor fandt vi det endvidere relevant at finde ud af, hvordan de aktører vi interviewer forholder sig til disse. Dette skyldes, at vi projektgruppen antager, at ligesom vi kan udlede hvilke natursyn, de forskellige aktører har ud fra deres svar på, hvordan de definerer natur, så kan vi også forsøge at udlede hvilket natursyn, de har ved at se, hvordan de hver især forholder sig til disse direktiver.

Som en del af Naturfredningsforeningens arbejde med at beskytte og bevare naturområder, er det i deres interesse, at de særlige direktiver for pågældende områder bliver overholdt. De udtaler i interviewet: *“Vi lagde meget vægt på, at der var en formel beskyttelse af skoven i og med, at den er for det første registreret som det, man kalder fredskov, og det inden for de arealer, der er fredskov registreret for fremtiden.”* (bilag 3, s. 2, l. 20-2).

Endvidere fortæller Finn om et særligt direktiv, Søbeskyttelseslinjen, der for Naturfredningsforeningen i særdeleshed har betydet, at foreningen tidligere har formået at stoppe andre projekter næsten inden for samme område:

“Men det er en bekymring der eksisterer, og det er også en bekymring, hvor vi ved at, vi jo allerede har forhindret i øjeblikket, at der bliver bygget 24 boliger på en del af området dernede. Det var sådan, at der var en, der gerne ville lave 24 boliger ved Lærkehusene. Der sker så det, at når der pludseligt bliver taget sådan et initiativ, så bruger vi de muligheder, som vi har, for at kunne argumentere. I det her tilfælde argumenterede vi med Søbeskyttelseslinjen, som den primære begrundelse for, at man ikke kunne bygge 24 boliger på det stykke, der lå der.” (bilag 3, s.13, l.12-19).

Med dette, understregede Finn også vigtigheden af, at Naturfredningsforeningen finder direktiverne meget betydelige, samt at disse direktiver har meget indflydelse i forbindelse med planlægning af områder.

”Samtidigt så ligger det inde for Søbeskyttelseslinje, der er inde for Skarre Sø næsten det hele.(...) Men det der er søbeskyttelseslinje, det er en beskyttelse, som skal være meget restriktiv, fordi vi ellers sige, at der ikke skal ske forandringer, for det er at bevare naturtilstanden, som den er, så på den måde så synes vi, at det er det.” (bilag 3, s.2, l.23-24, 26-28).

Naturfredningsforeningens særlige fokus på vigtigheden af direktiver, der beskytter naturen, bliver også kort nævnt i interviewet med Søren Bøtke Pedersen fra Erhvervsforeningen: *“(...) de synes grundlæggende bare ikke, vi skal lave noget som helst, de synes vi skal flytte det ud på en mark uden for Jyderup, det ville være det bedste synes de, og så er der rigtig lang vej kan man sige.”* (bilag 2, s.16 l.11-15).

Og denne form for uenighed omkring planlægningen af området, kom også til udtryk under interviewet med Preben Gajhede, kontaktperson for Styregruppen: *“Vi ved udmærket godt, at hvis ikke vi får dialogen, så kan sådan nogle ting blive anket og der går år med det. Også kan det være at projektet er et andet sted til den tid. Så det bedste ville være, hvis man kunne få en dialog, men indtil videre synes jeg at det ser svært ud, for de lokale naturfolk, dem som fører ordet, er i hvert fald ikke begejstrede.”* (bilag 4, s.11, l. 2-6).

Derudover fortalte Preben Gajhede, at styregruppen er i et tæt samarbejde med Erhvervsforeningen, i projektet om Drivsåtskoven, og at de derfor støtter op om projektet. Projektet i Drivsåtskoven er lige nu på et stadie, hvor det særligt er dialogen mellem de forskellige aktører, der er afgørende for projektet, og dermed er denne dialog også vigtig at indgå, før der kan søges om dispensation til projektet. Dette vil vi gerne udfolde senere i diskussionen.

I vores interview med Preben Gajhede gav han udtryk for, at de i styregruppen er bevidste om direktiverne og støtter op om dem. Trods dette giver Preben Gajhede udtryk for, at lige netop hvad angår Drivsåtskoven som område, burde disse direktiver godt kunne tilsidesættes, da området er lille. og der er en stor skov ved siden af. Han udtaler:

”Altså vi er bevidste om det. At der er både nogle søbeskyttelseslinjer, nogle skovbyggelinjer og paragraf 3 områder og det. Ja. Ja. Det ved vi godt, og vi ved også godt, at lige præcis dernede i byparken, krævet det dispensationer for at få lov, ikke? så. Personligt har jeg det sådan at de der linjer, er jo netop lavet for at beskytte naturen og det gå jeg sådan set varmt ind for og alligevel er jeg parat til, sådan, at sige når vi så kigger på det her, så sige arhm ja, okay. lige her har vi jo altså også.. lige ved siden af er der jo også en kæmpe stor skov, med SÅ mange muligheder for at nyde naturen og opleve dyreliv og alt det her. Så gør det så meget at vi får en dispensation på lige dette område? (bilag 4, s. 9, ll. 26-36).

Det bliver endvidere også her interessant, at argumentet for at der godt må komme dispensationer i Drivsåtskoven er grundet “så mange muligheder for nyde naturen og opleve dyreliv”. Det er her interessant, at der bliver taget udgangspunkt i det menneskelige perspektiv og ud fra en forståelse af, hvilke ecosystem services området bidrager med. Når vi spørger direkte om, hvilke services Drivsåtskoven bidrager med nu, så fortæller han: *“Den bidrager jo med at have en naturoplevelse tæt på byen, altså man kan se søen, fulgelivet og så videre. Den bidrager til naturoplevelser. Men som jeg sagde før, så den lille plet som Drivsåtskoven er i forhold til alle de andre bynære skovområde, så er det måske mere.. man er jo hurtigt igennem. Det er egentlig bare nogle træer, lige inden søen kommer. “* (bilag 4, s. 12, ll. 10-14). Dette citat indikerer at størrelsen på Drivsåtskovens areal også bliver en faktor for ham i forhold til hvorvidt det kan siges, at de naturlige services, de bidrager med nu, har værdi eller ej.

5.3.4 Konflikter i planlægningen.

I dette afsnit vil vi analysere på, hvorledes det er muligt at indsætte de planlægningsinteresser, der kommer til udtryk hos de forskellige aktører i Campbells Planlægnings-trekant. Vi har i projektgruppen valgt at lave dette afsnit som et separat afsnit, da vi har forsøgt at give læseren et bedre overblik over den samlede analyse, og samtidig vil dette afsnit bidrage med at tilføje nogle flere nuancer om prioriteringer og interesser ud over visionerne om området.

I al planlægning ifølge Campbell, vil der hos de implicerede aktører være forskellige interesser, som har hovedfokus. Campbell opsætter i sin teori tre hovedinteresser, som kan komme til udtryk i en planlægnings situation (jf. afsnit 4.3). Imellem disse vil der opstå forskellige konflikter, hvis prioriteringerne er forskellige.

Ud fra ovenstående afsnit, er det muligt for os at udlede, at der kommer forskellige planlægningsinteresser til udtryk i visionen om, at der skal eller ikke skal etableres en bypark i Drivsåtskoven.

Danmarks Naturfredningsforening hovedfokus er, at beskytte og bevarer naturen. Finn Bjerregaard udtaler i interviewet: “ (...) *der er jo en række hovedspørgsmål, som vi skal have arbejdet på at få realiseret, og det går lige fra det, som nok har højeste prioritet, at sørge for at bevare og udvikle det naturlige dyre- og planteliv (...)*” (bilag 3, s. 4. l. 18-20). Med sammenkobling med Campbells Planlægningstrekant, vil det være et udtryk for, at DN bevæger sig nede i de miljømæssige interessers hjørne af Planlægningstrekanten.

“Jamen altså, hvis jeg skal svare, så har jeg i hvert fald en opfattelse af at vi vægter biodiversiteten højest i området. For det udgør jo ligesom en ramme om søen som en slags passage, fauna-passage måske, og derfor vil vi helst friholde den nærmeste del af området for alt for meget aktivitet. Det er selvfølgelig fint nok, at der er en sti omkring, men vi synes ikke om, at der skal laves en legeplads lige op af søbredden eller meget tæt på den. Den har vi prøvet at overtale dem til at flytte et stykke op ad Slagelsevej.”(bilag 3, s.14. l.16-21)

Her viser DN tydeligt, at deres største interesse er den miljømæssige, men igennem at de er åbne for et stisystem og mulighed for placering af en legeplads, giver de også udtryk for at lægge vægt på den sociale dimension. Ved at bygge en legeplads vil kunne hjælpe til at få flere børn ud i naturen og blive aktivere. Det sociale aspekt har Erhvervsforeningen også inde i deres vision om Drivsåtskoven og benævner blandt andet at flere aldersgrupper og beboere kan bruge området til aktiviteter og motion. I interviewet udtaler Søren: “(...) *hvor børnene også kan komme ud og opleve at det kan være fedt at aktiveres i naturen med nogle af de ting vi kan tilbyde(...)*.” (bilag 2, s.11 l. 21-22)

Endvidere nævner han senere i interviewet: *“Ja, altså vi ser det sådan så, at hvis man skal øh, hvis man skal gøre et område attraktivt turistmæssigt, så er man nødt til at have nogle fyrtårne som folk de gider at køre efter.”* (bilag 2, s. 13, l. 6-7). Og her brugte han fyrtårne som et eksempel på et sted, som har et pejlemærke turister vil køre efter. Dermed kan der også identificeres en økonomisk interesse i udviklingen af Drivsåtskoven. Dette skyldes at ønsket om at lokke turister til et område, for erhvervsdrivende kan resultere i øget omsætning.

Styregruppens prioriteringer ligger meget ens med Erhvervsforeningens prioriteringer, og Preben udtaler om visionen om byparken: *(...) i Styregruppen er vi meget enige om, at det projekt om, at udvikle byparken med de aktiviteter, som Søren har arbejdet med, at det synes vi er en rigtig god ide.*

Preben fra Styregruppen lægger vægt på det sociale, da han forklarer at aktiviteter i skoven kan skabe mere fællesskab. Og endvidere et ønske om flere tilflyttere (bilag 4, s. 8, l.6-18).

Både Erhvervsforeningen og Styregruppen har, i stedet for prioritering i det miljømæssige hjørne som Danmarks Naturfredningsforening, lagt vægt på det økonomiske. Den tydeligste hovedkonflikt i diskussionen om en potentiel bypark er også grundet ovenstående, og ud fra Campbells Planlægningstrekant en ressourcekonflikt. Konkret i visionen med den potentielle bypark kommer prioriteringen med enten økonomi eller miljømæssig interesse til udtryk ved, at det er de samme ressourcer (naturen, træer, søen), som ønskes benyttet.

I gruppen har vi en tese om at de forskellige aktører har forskellige natursyn, og dermed konflikterende interesser. Vores tese omhandler, at de gennem deres møder og arbejde med samme emne, nemlig natur, kommer i konflikt med hinanden. Tesen her er, at de simpelthen værdsætter forskellige ting ved naturen og helt basalt opfatter naturen på forskellig vis. Denne tese bliver bekræftet i den ovenstående analysedel, og det er også blevet tydeligt i handleplanen for Drivsåtskoven som bynært naturområde, hvor det flere gange italesættes, at den egentlige vision er at give borgere og brugere af området en naturoplevelse eller give dem mulighed for at nyde naturens værdier. For at opnå dette mål, bliver det i handleplanen bl.a. noget ved at der skal ‘ryddes op’ i natura 2000 områderne (Holbæk Kommune 2018, s.74). Det skyldes, at der i handleplanen bliver lagt vægt på den oplevelse, og dermed også

en 'ecosystem service', den enkelte kan få i naturen, ved b.la. at få en æstetisk god oplevelse ved f.eks. udsigt over Skarre Sø.

De konfliktende interesser bliver meget tydelige, da for Naturfredningsforeningen har naturen, som den er nu en høj værdi, grundet høj biodiversitet (bilag 5, s.1, l.15). Holdningen til direktiverne bliver her udløsningsfaktoren for konflikten, da det bliver brugt som hjemmel til at bevare området som det er. Erhvervsforeningen og styregruppen ser modsatrettet disse direktiver og beskyttelse af områderne som en hæmsko for udviklingen: *"Og øh, der kan man jo sige, den er jo ret visionær øh, og der er ret meget økonomi i den, og der hvor den store udfordring ligger, det er jo i forhold til, at den ligger jo ret skidt i forhold til de meget hårde regler, der er for sådan et område. Vi ligger i søbeskyttelseslinje, vi ligger i fredet skov, vi ligger i landzone, vi har alle udfordringer på det der. Øh, så det kræver at der skal arbejdes rigtig meget med den som synes den bare skal ligge stille hen til ingenting, fordi der er rigtig natur der er ødelagt."*(bilag 2, s.10, l.24-26).

5.3.5 Delkonklusion

Helt overordnet set, er der stor forskel på vores tre aktørers interesser og natursyn i forbindelse med Drivsåtskoven.

Der ses her en tydelig forskel i, hvordan henholdsvis Naturfredningsforeningen, Erhvervsforeningen og Styregruppen definerer natur. Naturfredningsforeningen lægger med det samme vægt på at italesætte naturen som noget, der er 'adskilt fra menneskelig kultur' i spørgsmålet om at definere natur, dog forklarer de også senere i interviewet, at de ser natur og kultur som en sammenvævet enhed.

Erhvervsforeningen lægger i højere grad vægt på at forklare, hvad naturen kan bidrage med for mennesker, i form af ecosystem services, og den kultur der omkranser naturen. Styregruppen vil ikke definere natur, men ud fra vores analyse, er det også hvilke ecosystem services natur bidrager med, der er i højsædet.

Meget groft optegnet viser vores analyse, at naturfredningsforeningen anser natur som et sted at beskytte. Erhvervsforeningen og styregruppen ser i højere grad natur som et sted at styre og et sted at udnytte.

Endvidere fandt vi også i arbejdet med analysen ud af, at de teoretiske rammer vi har opsat til at forstå og inddele vores aktører i forskellige natursyn, muligvis er en 'for firkantet forståelsesramme'.

I virkeligheden er det måske ikke muligt at inddele vores aktører direkte og konkret, i de natursyn der igennem teorierne omtales. Vores analyse viser i højere grad, at der findes spor af flere natursyn hos hver aktør, og der i stedet for en inddeling af aktører og natursyn, i højere grad er tale om en analyse af 'spor af natursyn'.

Efter at vi har identificeret deres natursyn, har vi også fundet ud af, at de har forskellige visioner af og tilgange til Drivsåtskoven og de bagvedliggende administrative direktiver. Naturfredningsforeningen, som vi har beskrevet før, går ind for at beskytte områdets direktiver, hvor Erhvervsforeningen og Styregruppen ønsker at gå i dialog omkring at søge dispensation til fx. nedskæring af pil mm.

Til sidst kan det konkluderes, at der er forskellige prioriteringer i planlægningen af Drivsåtskoven. De har alle en interesse, der lægger vægt på social retfærdighed, men Naturfredningsforeningen har en miljømæssig prioritering, hvor Erhvervsforeningen og Styregruppen har en økonomisk. Vi kan konkludere at der ud fra Campbells teori om Planlægningstrekanten vil være en konflikt mellem aktørerne, som handler om ressourceudnyttelse på baggrund af modsatte interesser.

5.4. Drivsåtskoven som del af Naturpark Åmosen - Besvarelse af arbejdsopgave 3

Hvilke ligheder og forskelle ligger der i natursyn og prioriteringer i udviklingsplanen for Drivsåtskoven og Naturpark Åmosen?

Efter vi har analyseret udviklingen, de administrative direktiver, interesser og natursyn for Drivsåtskoven, vil vi gerne sætte det i relation til et mere makro-niveau, og dermed identificere ligheder og forskelle ved planerne for Naturpark Åmosen og Drivsåtskoven. For at finde ligheder og forskelle ved udviklingsplanen for Drivsåtskoven og for Naturpark Åmosen, vil vi benytte vores teoretiske ramme til at sammenligne med de samme faktorer. Med hjælp af Andersons teori omkring natursyn, kan vi analysere os frem til, hvad deres opfattelse af et sted er og endvidere

deres holdning til kultur og natur som dikotomier eller som sammenvævet. Endvidere kan Campbells Planlægningstrekanten bidrage med en forståelsesramme omkring, hvilke prioriteringer de forskellige planer antyder. Vi tager i denne del af analysen udgangspunkt i planen for Naturpark Åmosen som er et Kommuneplantillæg fra Henholdsvis Kalundborg, Holbæk og Sorø kommune, og Jyderup Handleplanen fra juni 2018 mere specifikt punkt 3E omhandlende etablering af en bypark.

5.4.1 Hvordan bruges et sted i handleplanen for Projekt Åmosen?

Bag planen for Naturpark Åmosen står tre Kommuner som afsender; Kalundborg, Sorø og Holbæk Kommune. I deres udarbejdede plan lyder Naturpark Åmosens overordnede formål således:

- 1) *“bevare og sikre kulturværdierne*
- 2) *styrke og forbedre naturværdierne*
- 3) *skabe nye muligheder for friluftslivet*
- 4) *styrke formidlingen af både natur- og kulturværdierne*
- 5) *skabe nye erhvervs muligheder*
- 6) *skabe attraktive bosætningsmuligheder i oplandet”* (Holbæk Kommune m.fl. 2009: 14)

I Naturpark Åmosens formål er der dermed fokus på ordene *bevare, forbedre, styrke og skabe kultur- og natur hensyn*.

Det første keyword lægger op til Andersons første natursyn, nemlig at se et sted som *et sted at beskytte* (Anderson 2015, s. 154). Hvor forbedre, styrke og skabe lægger op til *et sted at styre*, da der eksempelvis ved det overordnede mål omhandlende ‘at skabe’ er tale om bedre bosætningsmuligheder i oplandet, samt at skabe erhvervs muligheder. Set ud fra Anderson natursyn om et sted at styre, er der tale om at rykke kulturen ind i naturen. Dette er netop, hvad der er i tale, når tilblivelsen af nye erhvervs- og bosætningsmuligheder anskues (Anderson 2015, s. 155). Dermed

kommer det også til udtryk her, at planen for Naturpark Åmosen ikke kan simplificeres ved, at der kun kommer ét natursyn til udtryk.

I planen for Naturpark Åmosen kommer brugen af et sted til at blive udfoldet yderligere: *“Præcist hvad en gunstig bevaringsstatus indebærer, er specifikt for de enkelte arter og naturtyper, hvilket tilsiger, at der er behov for udarbejdelse af en forvaltningsplan for naturparken, der nærmere beskriver hvilke tiltag, der er nødvendige for at opnå og opretholde en gunstig bevaringsstatus.”* (Holbæk Kommune m.fl., s. 15). Ved dette citat kan vi også se brugen af et sted ikke kun kan simplificeres som et enten-eller-perspektiv, som Anderson lægger op til ved brugen af et sted, men der må i stedet ‘styres’ for at ‘beskytte’ arter og naturtyper i planen for Naturpark Åmosen. Vi vil i projektgruppen argumentere for, at der her ses et eksempel på en nuance, som de natursyn Anderson fremlægger ikke umiddelbart rummer. Det er ikke vores overbevisning at dette medfører, at Andersons natursyn ikke kan bruges som teoretisk ramme for vores arbejde, men snarere søger vi at tilkendegive vores bevidsthed om, at der altså ikke er tale om en ‘firkantet boks’ hvori elementer passer perfekt ind.

5.4.2 Brugen af et sted i planen for Drivsåtskoven som en potentiel bypark

Da konceptet om en bypark er et forholdsvist nyt projekt, og det ikke er færdig etableret, er der ikke som sådan beskrevet et decideret formål. Endvidere er tankerne, som fremgår af Jyderups hjemmeside således:

“Tanken er at skabe en bynær park, hvor der både er plads til eftertænkning, samvær og fysisk udfoldelse alene eller sammen med andre. Byparkens aktiviteter og miljø skal inspirere og give mulighed for leg, bevægelse og træning. Formålet er at fremme trivsel gennem fællesskaber, samvær og fysisk aktivitet. Aktiviteterne skal være innovative og henvende sig til alle målgrupper, børn, børnefamilier, bedsteforældre, voksne, ældre og handicappede.” (Jyderups hjemmeside 2020).

Dette lægger op til et natursyn, der er meget mere præget af Andersons tredje natursyn, hvor naturen er *et sted at udnytte*. Som der blev præsenteret oppe i teoriafsnittet, så er præmissen her, at naturen er en gratis ressource mennesket kan bruge, og derfor også bør udnytte (Anderson 2015, s. 156). Samtidigt lægger dette syn også op til et syn på naturen ud fra et ecosystem service perspektiv, hvor fokus er på, hvilke ressourcer naturen kan bidrage til os mennesker, heraf fysisk udfoldelse og aktiviteter, fremme trivsel osv. Anskues den vision der tilkendegives for brugen af Drivsåtskoven som bypark, nævnes tilblivelsen af et miljø. Tanken er at dette miljø, der skal skabes i Drivsåtskoven, skal opfordre til fysisk aktivitet, leg og samvær mellem en bred vifte af mennesker (Jyderups hjemmeside). Denne vision om hvordan Drivsåtskoven skal bruges minder i høj grad om et af de natursyn der fremlægges af Anderson i rapportens teoriafsnit. Natursynet der af Anderson kaldes *et sted at styre*. Som tidligere nævnt knytter der sig hertil en forståelse af at naturen ikke skal beskyttes af mennesket, men tværtimod skal den menneskelig kultur udvides ind i naturen (Anderson 2015, s. 155).

5.4.3 Forskelle mellem brug af sted i planen for Naturpark Åmosen og planen for Drivsåtskoven.

Den væsentligste forskel i planen for Naturpark Åmosen, og visionen for Drivsåtskoven er, at der i planen for Naturpark Åmosen direkte tages højde for beskyttelse af naturen. Dette står i kontrast til visionen for Drivsåtskoven, hvor dette aspekt ikke er repræsenteret, eller i hvert fald skrevet frem. For at koble denne forskel med termer fra Andersons teori, kan vi udlede at: Forskellen på brugen af et sted i de to planer bliver tydelig i forhold til, at hvor Naturpark Åmosen fokuserer på området som et sted at beskytte indeholder planen om en potentiel bypark endvidere i stedet at se på et sted som et sted at udnytte. Endvidere er ligheden mellem de to planer er, at de begge fokuserer på brugen af området som et sted at styre. Det er interessant at kunne udlede at der i disse to planer er flere natursyn end kun et til stede. Det er tydeligt, at vi i ovenstående ser, at begge planer, på lidt forskellige måder dog lægger op til at optimere en sammensmeltning mellem det civiliserede/bebyggelsen og naturen, det lægger sig op af den udvikling Anderson beskriver teoretisk omhandlende sammensmeltning af natur og kultur, men at dette kan ske på forskellige måder.

5.4.4 Prioriteringer i planen for Projekt Åmosen

Den næste teoretiske ramme, vi har valgt, kan bruges til at konkretisere, hvilke dimensioner, der kan konfliktere i planlægningen. Her kan Campbell's teori benyttes til at finde ligheder og forskelle på prioriteter ud fra planlægnings aspekterne; økonomisk-, naturmæssige- og sociale prioriteringer. I formålet fra Naturpark Åmosen kan vi se tendenser til prioritering af både økonomiske; *“skabe nye erhvervs muligheder”* og *“skabe attraktive bosætningsmuligheder i oplandet”*, naturmæssige; *“styrke og forbedre naturværdierne”* samt sociale prioriteringer; *“skabe nye muligheder for friluftslivet”* og *“styrke formidlingen af både natur- og kulturværdierne”* (Holbæk Kommune m.fl. 2009 s. 14).

At der ligger mange forskellige prioriteringer i Planen kommer ikke kun frem i formålet: *“Det skal være et overordnet princip, at det skal være fysisk krævende at komme til de mest uberørte og følsomme steder i naturparken”* (Holbæk Kommune m.fl. 2009, 15). Her beskytter de naturen, ved at gøre det svært for mennesket at komme til de mest følsomme områder. Dette vidner om en prioritering, hvor det er det naturmæssige aspekt, der også har været i fokus.

“Der skal til gengæld arbejdes for mulighederne for adgang til og ophold i områderne for de mennesker, der søger naturoplevelser, der bygger på ro og fordybelse, ligesom der skal være mulighed for støttepunkter til ophold og overnatning.” (Holbæk Kommune m.fl. 2009, 15).

Her er det socialt samvær mellem mennesker, der også er i fokus, hvilket vidner om at det sociale hjørne af Planlægningstrekanten også er i højsædet. Udover at overnatte, skal mennesker have mulighed for at opleve: *“Det er også intentionen, at befolkningen i naturparken får de bedste muligheder for at opleve natur- og kulturværdierne.”* (Holbæk Kommune m.fl. 2009, 13). Det er altså en prioritet for kommunen, at deres borgere har adgang til både natur og kultur i deres nærområde.

Udover socialt- og naturmæssigt aspekt, så kommer det økonomiske aspekt også til udtryk i forhold til markedsføring og indtægter ved at bruge et ord som naturpark:

“Det må forventes, at en etablering og markedsføring af naturparken kan give grundlag for udvikling af nye indtægtsmuligheder (...). Der kan opbygges et varemærke (et brand) omkring naturparken med fælles markedsføring. Alle former for fødevarerprodukter kan indgå i samarbejdet (grøntsager, kød, brød, drikkevarer etc.) Men også non-food-produkter i form af tilbud om aktiviteter, guidede ture mv. kan markedsføres.”

Dette fortæller at etableringen af naturparken vil medføre muligheden for at drive flere forskellige erhverv i området. Både erhverv/koncepter omhandlende mad, men også non-food-produkter vil kunne have højere indtægter grundet naturparken.

Udover fødevarer, så tænker de også her markedsføring ind, hvor Naturpark Åmosen bliver anvendt som et brand:

“Der vil blive basis for en styrkelse af især Bed & Breakfast, bondegårdsferie og gårdbutikker. Virksomheder der anvender naturparkens navn i markedsføringen, skal være lokaliseret indenfor naturparken.” (Holbæk Kommune m.fl. 2009, s. 16).

Branding vil også ske i form i at gøre boligerne mere attraktive: *“Naturparken skal bidrage til at gøre oplandet mere attraktivt som bolig- og erhvervsområde.”* (Holbæk Kommune m.fl. 2009, s. 16)

Dette medfører, at naturparken ikke kun vil blive anset og anerkendt som et naturområdet, men også som en ressource, der kan indbringe med flere indtægter og mere kendskab omkring området til Holbæk Kommune/Jyderup. Det vil være muligt at kunne se en positiv effekt på kommunens økonomi, hvis der grundet mere attraktive boliger, vil komme flere borgere og dermed også mere aktivitet til området, hvilket mange aktører, men også borgere vil se som en kæmpe fordel. Byen vil på denne måde blive brugt på en helt ny måde, som byen måske ikke er så vant til.

5.4.5 Prioriteringer i Drivsåtskoven

I Planen for at udvikle en bypark i Drivsåtskoven, er det også muligt at se forskellige interesser i planlægningen, hvis vi sammenkobler denne med Campbells teori omkring Planlægningstrekanten, ligesom ovenstående afsnit. Den interesse som viser sig først og derfor også er med til at sætte tonen for den prioritering der er gennem planen, er den interesse som omhandler det sociale aspekt.

“Visionerne for byparken indebærer oprydning af Natura 2000 området og mulighed for at etablere et aktivitetsrum, som henvender sig til børn og voksne. Etableringen af en bypark skal ske med respekt for omgivelserne og skal fungere i synergi med sømiljøet.” - (Holbæk Kommune 2018, s. 74, l. 5-8.)

Her bliver der lagt vægt på skabelsen af et aktivitetsrum, som f.eks. kan indeholde muligheder for at bevæge sig, og derfor er med til at gøre noget godt for borgernes sundhed. Dette vil vi i sammenkobling med Campbells Planlægningstrekant, mene er et udtryk for den sociale interesse, og derfor er det muligt at påvise at planen for Drivsåtskoven befinder sig i dette hjørne. Dette citat starter dog med at omhandle en oprydningen af et natura 2000 område, herved kunne der påvises en miljømæssig/naturmæssig interesse. Dette mener vi dog ikke helt er tilfældet, da vi udleder en mere social interesse, da denne oprydning fremstår som en del af visionen omkring at skabe en bypark, så der kan etableres disse aktivitetsrum. Citatet ender dog med, at præcisere at etableringen skal ske med respekt for omgivelserne, dette er et udtryk for en naturmæssig interesse og vil derfor også placere planen i to af Campbell's tre hjørner. Dog vil det være muligt at pointere, at dette ikke fremstilles som et mål i sig selv, det er noget der skal tages højde for i planen, men det er ikke formålet at beskytte naturen, målet er at etablere en bypark. Derved er det muligt at udlede at der i planen for Drivsåtskoven klart er en social interesse i planlægningen. Der bliver i planen for udviklingen af byparken (3E), ikke eksplicit beskrevet en økonomisk interesse, dermed ikke sagt at denne ikke kan være til stede underliggende, igennem at en rekreativt område kan tiltrække turister og dermed skabe opsving for økonomien i Jyderup.

5.4.6 Forskelle og ligheder mellem planen for Drivsåtskoven og planen for Naturpark Åmosen.

I forhold til de to ovenstående analyse dele er det muligt at udlede at der er forskelle mellem planerne. Der kommer i begge en social interesse, og dette giver gode forudsætning for at der ikke kommer til at opstå en konflikt i planlægningen mellem disse to. Dog er der i planen for Naturpark Åmosen også en eksplicit økonomisk interesse, herved vil der ifølge Campbell være mulighed for, at der opstår en konflikt mellem de to planer, der vil være tale om det, som Campbell definere som en ejendomsconflikt. Der hvor der mellem de to planer kan konkretisere en uoverensstemmelse, omhandler deres tilgang til det naturmæssige aspekt. Hvor der i planen for Drivsåtskoven er fokus på det social og interessen for at beskytte natur ikke prioriteres lige så højt, er interessen for naturen mere i fokus i planen for Naturpark åmosen.

5.4.7 Forholdet mellem natur og kultur set gennem planen for Naturpark Åmosen

I teoriafsnittet *Place of Nature* omtales et natursyn, som af Anderson, fremlægges som et gængs vestligt natursyn. Her er der tale om et natursyn der beror på en opfattelse af, at natur er noget, der er adskilt fra menneskelig kultur (Anderson 2015, s. 153). Hvis dette natursyn skal anskues i forhold til de overordnede formål i planen for Naturpark Åmosen, formuleret af Kalundborg, Sorø og Holbæk Kommune, kan der være tale om, at en andet syn på natur kommer til udtryk her. I de overordnede formål i planen for Naturpark Åmosen, står der blandt andet at kulturværdierne skal bevares og sikres. Hvis kulturværdier bliver bevaret og sikret gennem den den brug af Naturpark Åmosen, som planen beforder, kan der så her være tale om at natur og menneskelig kultur er to adskilte 'enheder'? Yderligere står det beskrevet i de overordnede formål for planen, at formidlingen af natur- og kulturværdier skal styrkes. Anskues rapportens teoriafsnit *Natur kontra kultur*, står det beskrevet at Anderson stiller sig kritisk overfor den

forståelse, at kultur og natur er to adskilte 'enheder' (Anderson 2015, s. 157). Anderson tilbyder gennem dette et alternativt natursyn, end den ovenfor omtalte gængse vestlige natursyn, hvor naturen anskues som noget der er adskilt fra menneskelig kultur.

Anderson beskriver i bogen *Understanding cultural geography*, at repræsentationen af natur ikke er naturlig, og der ikke bliver skildret et objektive billede af naturen. Yderligere skriver Anderson, at den naturlige verden har social mening (Anderson 2015, s. 158).

Tanken om at naturen har social mening og er ankret i *spor-begrebet*, og knytter sig derfor til en forståelse af at steder bliver til når mennesker gennem interaktioner med hinanden og objekter tillægger rum social og kulturel mening (Anderson 2015, kap. 5).

Anskues de overordnede formål i planen for Naturpark Åmosen endnu en gang, men nu i forhold til det natursyn, der fremlægges gennem Andersons kritik af det gængse vestlige natursyn, kan en større 'overensstemmelse' mellem formålene i planen for Naturpark Åmosen og et muligt natursyn udledes. Hvis der er tale om et natursyn, der beror på en forståelse af, at natur og kultur er tæt knyttet og sammenspundet, er det ikke pudsig, at der lægges planer for, at kulturen skal styrkes og skildres gennem naturparken. Eftersom naturen og kulturen ikke, ifølge dette natursyn, ses som to adskilte 'enheder', kan der findes en klar kohærens mellem visionen om at styrke formidlingen af natur og kultur, samt at bevare kulturværdierne og natursynet fremlagt af Anderson.

I forhold til Planen for Drivsåtskoven, ses disse ovenstående teoretiske overvejelser også. Der lægges i planen vægt på at: "*For yderligere at styrke de grønne forbindelser imellem byen og Skarresø (...)*" (Holbæk Kommune m.fl. 2009, s. 71 l.4.). Dette er den indledende del af afsnittet omhandlende udviklingen af byparken, her præciseres det at der arbejdes mod en sammensmeltning mellem natur og kultur, og sammenholdes dette med Anderson kommer der her igen til udtryk at den "klassiske" opfattelse som Anderson beskriver heller ikke her er gældende. Omhandlende det aspekt af teorien, om at rummet bliver til gennem den menneskelige interaktion der sker på stedet, ses dette også på sin vis i planen for Drivsåtskoven, da den ikke kun rummer præciseringer at den praktiske udvikling. Den indeholder også visioner omkring den interaktion der skal foregå i rummet: "*Tanken er at skabe en bynær park, hvor der både er plads til eftertænksomhed, sammenværd og fysisk udfoldelse alene eller sammen med andre.*" (Plan Jyderup, s. 74. l. 10-11.) Der bliver herved i udviklingsplanen lagt vægt på hvordan

rummet også bliver skabt gennem den interaktion mellem mennesker der skal foregå i det.

5.4.8 Delkonklusion

Vi kan ud fra ovenstående analyse konkludere at det har været muligt at afdække forskellige natursyn i de to planer der her analyseres på. Det har dog ydermere være muligt at konkludere at der i begge planer kommer et natursyn til udtryk der omhandler at styre naturen ud fra Andersons teoretiske ramme. I planen for naturpark åmosen, kommer der både et natursyn som handler at beskytte og udnytte til udtryk. Det er muligt at konkludere, at der i disse planer også kommer et udtryk for en ikke hundrede procent adskillelse af by/kultur og natur. Selvom der samtidig i planen fra Naturpark Åmosen bliver udtrykt det natursyn, som omhandler at beskytte naturen. Det har også ud fra ovenstående analyse været muligt at konkludere, at der i planerne bliver lagt op til en sammensmeltning af naturen og byen til en vis grad.

I denne analysedel har vi valgt at sammenholde de to planer med Campbells teori om Planlægningstrekanten. Her har vi kunnet konstatere forskellige interesser, den mest gennemgående er dog den sociale.

6. Diskussion

Der har været en grundlæggende forforståelse i vores analyse, at der er en sammenhæng mellem naturforståelse og holdning til, hvordan et naturområde skal udvikle sig. I dette afsnit vil vi derfor diskutere, hvorvidt det overhoved er muligt at udlede, hvilket natursyn forskellige aktører i analysen besidder, og om det spiller ind på deres prioritering i planlægningen af Drivsåtskoven.

Helt konkret har vi struktureret dette kapitel med, at vi vil indlede vores diskussion med at tage afsæt i at diskutere vores analyse af de enkelte aktørers holdninger: Erhvervsforeningen, Styregruppen og til sidst Naturfredningsforeningen. Dernæst vil vi gerne diskutere om vores teoretiske ramme er for fast struktureret herunder både

Anderson og Campbells teorier, og om vi kan identificere natursyn og prioriteringer ud fra disse. Afslutningsvist diskuterer vi vores metode og diskursteori.

I vores analyseafsnit kommer vi bl.a. frem til, at Erhvervsforeningen, repræsenteret ved Søren Bøtke Petersen, med Anderson som reference i høj grad læner mod at se naturen som sted at udnytte og et sted at styre. Det fremgår både af interviewet med Søren Bøtke Petersen, og bliver tydeliggjort i den vision om Drivsåtskoven som bypark, der findes på Erhvervsforeningens hjemmeside (Jyderups hjemmeside). Erhvervsforeningen argumenterer og begrundet deres vision med, at de agter at 'rykke den menneskelige kultur ind i naturen'. Der er i visionen tale om tilblivelsen af et miljø i Drivsåtskoven, hvor menneskelige aktiviteter for alle målgrupper skal understøttes og skabes.

Når Søren Bøtke Petersen skal definere natur, lægger han med det samme vægt på den ecosystem service, der handler om at komme væk fra den travle hverdag og andre mennesker. *"Ja, det vil jeg sige, den har, fordi den har et formål med at gøre os som mennesker opmærksomme på, at der er noget andet end os selv"* (Bilag 2, s. 8, l. 10-11). Endvidere udtaler han også tidligere i interviewet: *"Så, så jeg tror det her med den friske luft og mærke årstidernes skiften og se, hvad der sker, det er egentlig, det ville for mig være det som natur er for mig selv, og for mange af de mennesker tror jeg."* (Bilag 2, s. 7, l. 15-17).

Det, at Søren i sin definition af natur, italesætter naturen som et sted, hvor mennesker kan afskærme sig fra den travle hverdag 'og blive gjort opmærksomme på, at der er noget andet end os', minder i høj grad om det natursyn, Anderson omtaler som et sted at beskytte. Der er derfor tale om, at vores aktør, gennem vores analyse i virkeligheden, kommer med udsagn, der kan kobles til alle Andersens udlægninger af natursyn, der i teoretisk forstand står direkte kontrast til hinanden. Derfor kan følgende spørgsmål med rette stilles: *Betyder dette, at vi ikke kan analysere os frem til, hvilket natursyn vores respondenter har?*

Gennem vores interne diskussioner i projektgruppen er vi nået frem til, at selvom der kan identificeres eksempler, hvor de Erhvervsforeningens udtalelser peger mod

beskyttelse eller et sted at styre efterlader analysen et klar indtrykket af, at et natursyn med fokus på et sted at udnytte.

Ligesom Erhvervsforeningen har vi i vores analyse af Styregruppens natursyn, kommet frem til, at de ikke har fokus på at beskytte naturen fra menneskelig aktivitet.

Styregruppen, repræsenteret ved Preben Gajhede, havde svært at sætte én fast definition på, hvad gruppens natursyn egentlig er. Det faktum, at vores aktør selv påpeger, at det ikke er muligt at 'tilskrive sig et bestemt natursyn' understøtter vores tese om, at det er vigtigt, at vi i gruppen gør os nogle yderligere overvejelser om, hvorvidt vores analytiske tilgang er 'gangbar'. Dog kan nogle af vores analytiske overvejelser eksemplificeres, hvis citatet nedenfor anskues.

“Årh, det var da et svært spørgsmål. Det ved jeg egentlig ikke helt, hvad jeg skal sige til. (...). (...) det der gør vores by interessant og grunden til, at vi holder af at bo her, det er at vi har skov, og vi har sø. Det er vores naturlige omgivelser, og det er det vi værdsætter. Men det ved jeg ikke helt, om man kan kalde for et natursyn. Men vi mener jo, at det er nogle værdier, som borgerne skal kunne have glæde af.

Man skal kunne færdes i naturen og opleve både stilheden og det grønne, og at naturen går sin gang. Men det må jo også gerne være noget, man kan være aktiv i. Primært noget med at kunne gå, cykle, løbe og bruge naturen på den måde.” (Bilag

4, s. 2, l. 20-30)

Her kan vi se, at Preben på den ene side selv giver udtryk for, at det er svært at 'tilskrive sig' ét bestemt natursyn. Dog er ovenstående citat et godt eksempel på, hvorfor vores analytiske fremgangsmåde, trods dette diskussionsafsnits kritik, stadig bibringer med vigtig og brugbar viden i vores projekt. Selvom Preben her ikke tilskriver sig et konkret natursyn, findes der rigtig mange elementer i det samlede svar, som hver især bidrager til et multivers billede af Styregruppens natursyn. Et eksempel herpå er, da Preben siger: *“Men vi mener jo, at det er nogle værdier, som borgerne skal kunne have glæde af.”* (Bilag 4, s. 2, l. 26-27). Her kan vi udlede, at der findes om ikke andet spor af det natursyn, der omhandler et syn på naturen, som et sted at udnytte. Vores aktør giver udtryk for, at der findes værdier i naturen, og disse værdier skal borgerne kunne have glæde af. Dette er et eksempel på, hvordan vi i

gruppen har forsøgt, at 'udlede spor' af natursyn ved at anskue vores empiri sammen med vores teori. Derfor er udgangspunktet for de natursyn, vi kobler til de forskellige aktører 'en kondensering' af hver af deres udtalelser i de semistrukturerede interviews og en erkendelse af, hvilke natursyn der er mest i fokus i sin helhed.

Gennem vores interview med Naturfredningsforeningen, findes der udtalelser fra Finn Bjerregaard, der er i direkte strid med den teoretiske ramme omkring analysen, som vi ellers har analyseret os frem til.

Naturfredningsforeningen er den aktør, af de aktører vi arbejder med, der unægteligt i højest grad, giver udtryk for at naturen er et sted at beskytte. De siger f.eks. at *"Og i øjeblikket, der er det en dejlig ting at gå gennem turen og høre fuglesange, fordi der både er fugle der er knyttet til søen og samtidigt er fugle, der er mere skov tilknyttede. Så på den måde er vi meget glade for at skoven eksisterer som den gør nu, og er lidt bange for, at den skal blive forstyrret for meget med nogle af de initiativer, der har været foreslået dernede i området."* (Bilag 3, s. 2, l. 15-19).

Selvom de gennem vores analyse gentagne gange gennem deres udtalelser og prioriteringer tydeligt hælder mod natursynet, hvor naturen anses som et sted at beskytte, findes der eksempler på at andre dele af deres udtalelser eller prioriteringer falder 'uden for denne kategori'.

Når vi så spørger dem ind til, hvordan de anser forholdet mellem kultur og natur, siger de at den menneskelige kultur hænger sammen med naturen.

"Ja det gør det i høj grad. Når jeg nævnte fra begyndelsen, at det var etableret som en lystskov derude, så er det jo fordi, at det er en kulturelement, som i virkeligheden får os til tæller rigtig meget, så når man går derude, så kan man ikke lade være med også at komme til at tænke på, at det var i begyndelsen en skov, der simpelthen havde som formål, at den skulle udvikle sig til at være et sted, der var dejligt at færdes for jyderup-beboerne, hvor de kunne komme ud." (Bilag 3, s. 6-7, l. 30-4).

I ovenstående citat kommer, hvis vi på samme måde som i resten af vores analyse skulle udlede et natursyn af dette, kommer et natursyn til udtryk, som er i direkte kontrast til naturen som et sted at beskytte. Anskues vores teorifragment, hvor Anderson omtaler natursynet, hvor naturen er et sted at beskytte, forklares naturen som et sted, der er adskilt fra den civiliserede verden, og naturen skal have sin værdi 'i sig selv' uden dens nytteværdi for mennesket (Anderson 2015, s. 154). I det ovenstående

citater fra vores interview med Naturfredningsforeningen, lægges der stor vægt på naturens nytteværdi for mennesket og en sammenkobling mellem kultur og natur, som lægger op til Andersons 2. natursyn et sted at styre (Bilag 3, s. 6-7, l. 30-4). Der findes stadig en klar overvægt, at udtalelser såvel som italesættelser samt materiale om holdninger til diverse direktiver, der tilsammen danner et meget klarere billede af, at Naturfredningsforeningens natursyn minder mest om det, af Anderson fremlagte natursyn, naturen som et sted at beskytte.

Disse overvejelser og eksempler på 'anormaliteter' i vores data, analyse og empiri har avlet følgende spørgsmål internt i projektgruppen: *Inddeles de forskellige natursyn i nogle for 'firkantede' kasser, og er de dermed for strengt opdelt, i forhold til at benytte denne teori på den virkelighed, vi har mødt igennem vores arbejde?*

Med for strengt opdelt mener vi, at de natursyn Anderson fremlægger ikke tager et multivariat syn, hvor der tages højde for, at aktører eller mennesker kan have blandinger af de forskellige natursyn. I vores opgave kan denne problematik identificeres gennem vores analyse af natursyn hos alle vores tre aktører.

Selvom der kan rejses tvivl om, hvorvidt det overhovedet er muligt at udlede natursyn, som vi har gjort det, og hvorvidt de natursyn, vi forsøger at koble til hver af vores aktører, er for 'firkantede', ligger der altså en metode, hvor vi får et håndgribeligt værktøj at diskutere ud fra samtidigt med, at vi ud fra deres natursyn også får analyseret bagvedliggende måder at forstå, hvordan et sted skal "bruges".

Vores interne diskussioner har ledt til følgende erkendelse. Selvom vi kan identificere et natursyn, som fremtræder tydeligst hos hver aktør, kan vi stadig se spor fra alle tre natursyn, hvilket strider imod Andersons teori. Kan vi sige, at vi definitivt har fastslået hver aktørs natursyn? Nej, bestemt ikke. Natursyn et ord som i sig selv er svært definerbart. Dette har vi yderligere fået bekræftet af flere af vores aktører, der i vores interviews tydeligt gav udtryk for, at det var svært at italesætte et klart natursyn. Derfor har det fra start af været en 'faglig udfordring' for os i projektgruppen, at skulle finde ud af, hvilket natursyn de forskellige aktører har. Denne rapports karakterisering af aktørernes natursyn skal derfor ikke anses som en endelig indiskutabel definition, men snarere som en form for 'kondensering' af, hvilket natursyn der 'passer bedst' på hver aktør, ud fra teorierne, vores empiriske data, og vores andre kilder.

Efter at have arbejdet med Andersons teori, er vi blevet klar over, at der også ligger en række overvejelser omkring diskursen og konnotationer omkring naturbegreberne.

I processen med at kvalificere Andersons natursyn, fandt vi endvidere, at der ligger nogle positive og negative konnotationer ved de forskellige Natursyn. Anderson inddeler natursyn i tre kategorier. Et sted at styre, et sted af beskytte og et sted at udnytte (Anderson 2015, s. 151-154). Hvis vi slår 'beskytte' op i ordbogen står der således: "*forhindre at nogen eller noget lider skade eller overlast.*" (Den danske ordbog 2020a). Her virker diskursen omkring handlingen som noget positivt, og det er muligt at opstille det argument, at det at beskytte noget, er et ord der har et mere positivt association for de fleste mennesker. At beskytte noget kan sidestilles med det at passe på noget og yde omsorg. Hvis vi slår 'styre' op i Den Danske ordbog står der endvidere: "*få noget, oftest et køretøj eller et fartøj, til at bevæge sig i en bestemt retning (...).*" (Den danske ordbog 2020b). Endvidere hvis vi slår udnytte op, bliver det redegjort på to forskellige måder, og har dermed også to forskellige ladninger: 1) "*gøre brug af en eksisterende resurse til et hensigtsmæssigt formål*" og 2) "*bruge på en hensynsløs måde for at opfylde egne ønsker eller behov*" (Den Danske Ordbog 2020c). Her har den anden definition en klar negativ diskurs knyttet til sig. Når vi læser den endelige definition, hvor der lægges vægt på at bruge noget på en uhensigtsmæssig måde for egne behov og forestiller sig de her ord i en situation, hvor natur indgår, så vil vi argumentere for at mange mennesker for nogle meget kraftigt negative konnotationer med det samme. Det kan være på grund af mange forskellige ting, men vores umiddelbare forklaring er historik og kontekstualitet, da det er et emne, der er meget oppe i samtiden, hvor klima, biodiversitet og beskyttelse af natur er meget aktuelt (Erik Holstein 2019).

I denne rapport er det vigtigt at anføre, at vi i projektgruppen, gennem vores arbejde er klar over, at der ligger konnotationer ved den teoretiske ramme, som vi bruger i projektet med natursyn, men at vi bruger Andersons natursyn som et værktøj til at identificere og ikke til at fremstille, at de aktører vi gennem vores arbejde har karakteriseret ved natursynet som omhandler det at udnytte som 'skurke', og omvendt de som ønsker at beskytte som 'helte'.

Endvidere kan vi i vores analyse identificere at udover natursyn, så er der også andre aspekter, der præger aktørernes holdning til, hvordan et sted - her Drivsåtskoven - skal bruges.

Hele udgangspunktet for diskussionen mellem aktørerne ligger også, om et område bliver set ud fra et mikro-eller makroperspektiv. For Danmarks Naturfredningsforening handler det om en grundlæggende diskussion om, at hvis først Drivsåtskoven bliver omlagt, kan andre tage det ved lære og bygge noget lignende, og de ser endvidere, at det er vigtigt at fokusere på Natura 2000 område, søbeskyttelseslinje og paragraf 3 område er en vigtig dimension at vedholde. Modsat ser Erhvervsforeningen og Styregruppen, at Drivsåtskoven er et lille areal, og der dermed ikke er nogle naturmæssige problemer ved, at omlægge et område på omkring 2 hektar.

Dette argument kommer til udtryk ved, at Preben fra Styregruppens udtalelse:

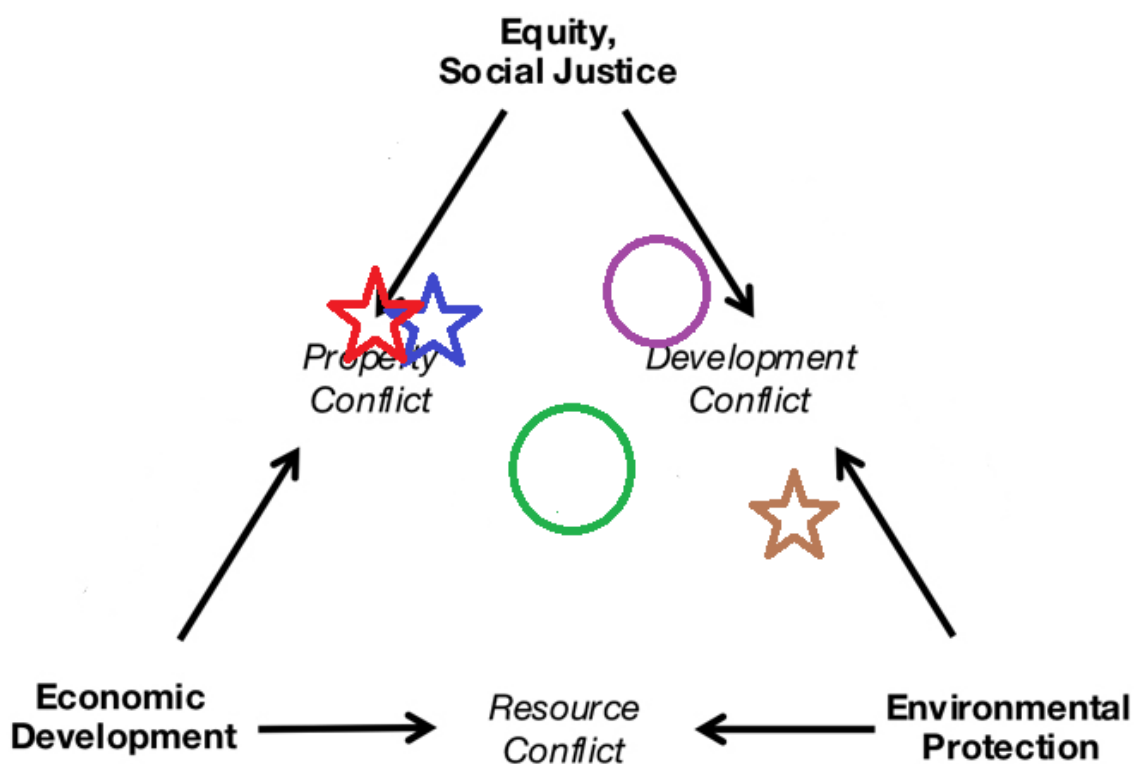
“ Personligt har jeg det sådan at de der linjer, er jo netop lavet for at beskytte naturen og det gå jeg sådan set varmt ind for og alligevel er jeg parat til, sådan, at sige når vi så kigger på det her, så sige “arhm ja, okay. lige her har vi jo altså også.. lige ved siden af er der jo også en kæmpe stor skov, med så mange muligheder for at nyde naturen og opleve dyreliv og alt det her. Så gør det så meget at vi får en dispensation på lige dette område? for det er godt nok bynær, men de andre dele af skoven, altså dem der starter nede ved højskolen, er jo en del af skoven som vi ikke rører ved, og den er jo næsten lige så bynær. Så dem der synes, at der er for meget tivoli over at lave de her ting, som man har tænkt at bygge i Drivsåtskoven, der kan man jo meget nemt komme ud og opleve naturen på anden vis. “ (Bilag 4, s. 9-10, l. 29-5).

Citatet er et eksempel på at områdets areal også har stor påvirkning på deres holdning til, om hvorledes der skal søges dispensation til søbeskyttelseslinjen og de andre administrative bindinger, som vi har redegjort for i arbejdsspørgsmål 1. Der er altså i forhold til dette citat ikke kun tale om to natursyn, der er i konflikt, men i højere grad er der her tale om at den kontekst, det bliver set sammen med kan spille en stor rolle. Og omvendt kan der argumenteres for, at natursynet er kontekstuel og indpræget i folks holdninger?

En anden interessant dimension at inddrage i denne diskussion er hvorledes, disse ting også kommer til udtryk i forhold til Campbells Planlægningstrekant.

For kort at opsummere, hvad vi fandt ud af i vores analyse i analysespørgsmål to og tre. Til gengæld er vores opfattelse også, at det kommer ned til en fysisk planlægning af område, hvilket Planlægningstrekanten ikke tager højde for.

Fig. 8: Visualisering af Campbells Planlægningstrekant med aktørernes prioriteringer placeret



Kilde: Udvidelse af: Campbell 1992, Sustainable Development and Social Justice: Conflicting Urgencies and the Search for Common Ground in Urban and Regional Planning.

<https://quod.lib.umich.edu/m/mjs/12333712.0001.007?view=text;rgn=main>

Grunden til at vi i gruppen inddrager dette i vores diskussion er, at vi ønsker at anføre, at vi er bevidste om, at der grundet vores valg af at bruge samme analytiske ramme til at analysere to områder af så forskellig størrelse, kan eksistere faktorer, som vi derfor ikke får afdækket tilstrækkeligt. På den anden side er Planlægningstrekanten et godt værktøj til både at visualisere og få et hurtigt overblik over (potentielle) konflikter.

Figur 8 viser en oversigt over prioriteringer i planlægning, og endvidere har vi sammenkoblet resultatet af vores analysespørgsmål 2 og 3. Ud fra analysen kan vi placere vores tre respondenter; Styregruppen, Erhvervsforeningen og Naturfredningsforeningen og de to Handleplaner for henholdsvis Naturpark Åmosen og Jyderup. Symboler vi har placeret i modellen repræsenterer følgende: Stjerner er aktører, hvor brun repræsenterer naturfredningsforeningen, blå repræsenterer Erhvervsforeningen og rød repræsenterer Styregruppen. Derudover viser cirklerne handleplanerne, hvor Grøn repræsenterer Naturpark Åmosens kommune tillægsplan og lilla repræsenterer visionen for Drivsåtskoven som bypark. Det vil sige, at Handleplanen for Jyderup, Erhvervsforeningen og Styregruppens prioriteringer ligger mellem det sociale- og det økonomiske hjørne. Hvor Naturfredningsforeningen ligger mellem det sociale- og det miljømæssige hjørne.

Vores placering af aktørerne samt handleplanen og kommunetillægs planen er udviklet ud fra en teoretisk tilgang til prioriteringer. Ligesom Scott Campbell er vi godt klar over, at placeringen i midten, hvor Naturpark Åmosen er placeret er mere et ideal, end det er en indiskutabel sandhed. Vi er godt klar over, at hvis vi analyserede andet end handleplanen for Naturpark Åmosen, ville vi måske identificere, at de havde nogle af de tre prioriteter, som fyldte mere. Endvidere kan det også være, at vi fik et andet resultat, hvis vi ikke kun havde afgrænset os til at lave analyse af byparken, men endvidere have analyseret hele Handleplanen for Jyderup. Her kunne vi måske have fundet en anden prioritet end primært den sociale i Jyderup Handleplan.

Dog viser resultatet af ovenstående figur viser, at der er en ressource konflikt omkring, hvordan et sted bliver brugt. Dette kan vi bekræfte igennem vores analyse med udgangspunkt i den anden teoretiske ramme, nemlig Andersons natursyn. Her har vi også fået en forståelse for, at de tre måder, hvorpå vi kan se et sted bliver brugt også

konflikterer. Dette anser vi, i projektgruppen, som en bekræftelse på, at der kan identificeres en ressource konflikt.

Hvis vi sammenligner de to Handleplaner er det også det miljømæssige, der ligger til forskel, hvor Naturpark Åmosen har alle tre dimensioner (miljømæssig, social og økonomisk), så har Drivsåtskoven den økonomiske og sociale dimension i sine overvejelser, og dermed ud fra Campbells teori ligger i en bæredygtig planlægning form, hvor der tages højde for alle tre aspekter (Campbell 1996, s. 297). I gruppen har vi gjort os kritiske overvejelser om, hvorvidt det overhovedet er muligt, at anskue Drivsåtskoven og Naturpark Åmosen ud fra samme teoretiske ramme. Det står klart for os, at der er en tydelig forskel i størrelsen på disse to områder, som også bliver bekræftet. Som tidligere anført i diskussionsafsnittet og analysen har vi set, at to af vores aktører omtaler størrelsen af Drivsåtskoven, i forhold til Naturpark Åmosen. I vores interview med Preben fra styregruppen, siger han netop, at selvom han ikke vil stille sig kritisk overfor de eksisterende direktiver, der fungerer beskyttende for Naturpark Åmosen, mener han alligevel, at på grund af at Drivsåtskoven har den størrelse, er han villig til at stille sig kritisk overfor direktiverne (Bilag 4, s. 9-10, l. 29-5).

Ligesom vi i gruppen har stillet spørgsmålstejn ved, hvorvidt Andersons natursyn kan anses som værende mulcibelt, har vi internt i gruppen diskuteret hvorvidt det samme gælder for Cambells Planlægningstrekant. Ved vores kritiske overvejelser om, hvorvidt det, ud fra Andersons natursyn, er muligt at have mere end ét natursyn, så vi at vores aktører i nogle tilfælde, gennem vores analyse, kom med udtalelser der gjorde det muligt at argumentere for, at de kunne tilskrives to direkte modstridende natursyn. Det er vores overbevisning at denne kritik ikke kan påføre Planlægningstrekanten. Dette skyldes, at der netop, i modsætning til Anderson natursyn, i denne model tages højde for, at aktører kan placere sig mellem de forskellige prioriteringer, som modellens ramme opstiller. Derfor mener vi, at en mulig kritik også burde omhandle, hvorvidt vi internt i projektgruppen, har placeret de forskellige aktører 'korrekt' i modellen ud fra vores analyse.

Som tidligere anført i denne rapport er et af resultaterne af vores analyse, at de forskellige aktørers natursyn er en sammenvævning af flere dimensioner og forståelser. Vores analytiske tilgang tog således udgangspunkt i en teoretisk ramme

med Natursyn, Planlægningstrekanten og Ecosystem Services. De har spillet sammen på den måde, at bag prioriteringer i planlægning af et fysisk område, har aktørers natursyn indirekte eller explicit stor betydning for, hvorledes der prioriteres i planlægning af et område. Ecosystem services spiller sammen med Andersons teori om natursyn på den måde, at ecosystem services' perspektiv er et menneskeligt. Vi kan dermed argumentere for, at den kan integreres og lægge nuancer på Andersons tredje natursyn et sted at udnytte. Diskursteori har været den primære videnskabsteori, vi har valgt at trække på, da det har været igennem formuleringer og diskurser, at vi har fundet interesser og natursyn. Ved at have brugt en anden teoretisk- og videnskabsteoretisk ramme, som fx kommunikativ planlægning og kritisk realisme, kunne vi have arbejdet videre med bagvedliggende faktorer og praksis ift. naturen. Dette kunne bidrage med et andet perspektiv. Endvidere har det været interessant i dette projekt, at natursyn ikke skal ses som et fastslået princip, der kan tillægges aktører, men er noget, der er mere flydende og kontekstuel.

7. Konklusion

Efter at have arbejdet med problemstillingen, er det muligt for os at konkludere, at der kan identificeres en stor forskel på, hvilket natursyn Naturfredningsforeningen, Styregruppen og Erhvervsforeningen har, og hvilke interesser og prioriteringer, de har i forbindelse med Drivsåtskoven. Naturfredningsforeningen, ud fra Andersons teoretiske ramme, fokuserer på at Drivsåtskoven er et sted at beskytte og et sted at styre, hvor Erhvervsforeningen og Styregruppen fokuserer mere på at Drivsåtskoven er noget, der skal styres og udnyttes.

Det har været muligt for os at konkludere, at der sjældent kun er et natursyn til stede hos en aktør. Derimod giver vores aktører udtryk for en blanding af forskellige natursyn, som ikke kan sættes i én fast kasse/ramme. Derimod ses der "spor af natursyn" i stedet for ét bestemt natursyn. Det har dog været muligt for os at kortlægge at visse natursyn bliver vægtet højere end andre hos de enkelte aktører.

Vi kan konkludere, at skoven bidrager med flere forskellige ecosystem services nu såsom sted til ro og fordybelse med mere., men især hvad skoven kan bidrage med af sundhedsmæssige services såsom aktivitetspladser, bliver en argumentation for visionen om Drivsåtskoven som bypark.

Samtidig med vores aktørers forskellige natursyn, ser vi også at aktørerne ser forskelligt på, hvordan de administrative direktiver for Drivsåtskoven skal håndteres. Mens Naturfredningsforeningen vil beskytte de administrative direktiver, som Drivsåtskoven er underlagt, ønsker både Erhvervsforeningen og Styregruppen at starte en dialog om at søge dispensation til for eksempel at nedskære pil. Vi ser her også, at der er forskel på, hvilke prioriteringer vores aktører har omkring planlægning. Alle vores aktører ønsker, at der skal være vægt på social retfærdighed, men Naturfredningsforeningens prioritering er mere miljømæssig, mens Erhvervsforeningens og Styregruppens er økonomisk. Ud fra Campbells teori om Planlægningstrekanten vil de forskellige prioriteter betyde, at der blandt andet kommer en ressource konflikt, når der skal prioriteres i Drivsåtskovens "ressourcer".

Endvidere peger vores analyse på, at det er muligt at detektere forskellige natursyn i kommuneplantillæg for Naturpark Åmosen og Jyderups Handleplan. Ud fra Andersens teoriramme kommer der i handleplanen for Jyderup et udtryk om at styre og mest udnytte, mens der i planen for Naturpark Åmosen trækkes på et sted at styre og mest at beskytte. Begge planerne lægger op til, at der skal ske en sammenvævning af natur og by. Når vi sætter de to planer op mod Campbells Planlægningstrekant kommer forskellige prioriteringer til syne. Hvor Naturpark Åmosen ligger teoretisk i midten af trekanten og har alle tre prioriteringer med, ligger Handleplanen mere over mod den miljø- og sociale interesse. Dermed bliver forskellen således det økonomiske aspekt. Vi tager højde for i vores konklusion, at denne interesse kan være til stede implicit eller andre steder i planen, og endvidere at selvom Naturpark Åmosen kan placeres teoretisk i midten, vil der ofte være en prioritering, der vægtes mere end andre.

8. Perspektivering

Vores projekt har i høj grad fokuseret på natursyn og de planlægningsmæssige konflikter, som kommer til udtryk, når det kommer til udviklingen af et specifikt naturområde.

Vi har taget flere fravalg undervejs, som kunne have været taget i brug. Teorierne og perspektiverne kunne med fordel inddrages og tages i brug i et fremtidigt projektarbejde for at få nogle anderledes resultater og aspekter med.

I et videre arbejde med problemstillingen, ville det i vores optik være interessant at tage udgangspunkt i et andet naturområde end Drivsåtskoven og foretage en stor del af den samme undersøgelse, som vi har valgt at gøre i dette projekt. Ved at gøre dette ville det være muligt at analysere og se på, hvorledes de konfliktende interesser, der kommer til udtryk omkring Drivsåtskoven, er unikke for lige netop dette naturområde, eller om det rent faktisk er et udtryk for en generel tendens, der kan ses flere steder. Vi ser det som en mulighed for eksempel at tage udgangspunkt i Amager Fælled. Der har der ligeledes været konflikter omkring planlægningen af et nyt området, og diskussionen om beskyttelse eller bebyggelse, har også her været omtalt. Der er dog store forskelle på de to områder, blandt andet at de to naturområder ligger i nærheden af to byer, som er meget forskellige i størrelse. Dog ville det stadig være interessant, at se hvorledes disse faktorer spiller ind på interesserne i planlægningen.

9. Litteraturliste

- Anderson, Jon (2015), Understanding cultural geography, 2. udgave, Routledge
- Andre Spicer (2020), Finding endless video calls exhausting? You're not alone, The Conversation, udgivet 06.05.2020, sidst tilgået d. 02.06.20. https://theconversation.com/finding-endless-video-calls-exhausting-youre-not-alone-137936?utm_medium=Social&utm_source=Twitter#EchoBox=1588774302
- Bent Lauge Madsen, Carsten Hunding: Danmarks Naturfredningsforening i Den Store Danske(2020), Gyldendal. Sidst tilgået 11/04-2020 på [http://denstoredanske.dk/Natur_og_miljø/Miljø_og_forurening/Internationale_aftaler,_konventioner_og_foreninger/Danmarks_Naturfredningsforening](http://denstoredanske.dk/Natur_og_milj%C3%B8/Milj%C3%B8_og_forurening/Internationale_aftaler,_konventioner_og_foreninger/Danmarks_Naturfredningsforening)
- Brinkmann, Svend, & Tanggaard, Lene. (2015). Kvalitative metoder, en grundbog (2.udgave, 3. oplag ed.). Kbh.: Hans Reitzel.
- Campbell, S. (1996), Green Cities, Growing Cities, Just Cities? i Journal of the American Planning Association, Vol. 62, No. 3
- Danmarks Naturfredningsforening (2020a), Om os, sidst tilgået 12/04-2020 på <https://www.dn.dk/om-os/>
- Danmarks Naturfredningsforening(2020b), Vi arbejder for skov: Mere skov, sidst tilgået 12/04-2020 på <https://www.dn.dk/vi-arbejder-for/skov/mere-skov/>

- Den danske ordbog 2020a
<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=beskytte>
- Den danske ordbog 2020b
<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=styre>
- Den Danske Ordbog 2020c
<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=udnytte>
- Ejrnæs, A.(2016), Sekundære data i komparative i komparative og tidsserieundersøgelser, i Kristensen & Hussain Metoder i samfundsvidenskaberne, kap 13, pp. 205-218. Samfundslitteratur, 1. udgave.
- Emborg, Jens: Fredskov i Den Store Danske på lex.dk. Sidst tilgået 22/05-2020, på <https://denstoredanske.lex.dk/fredskov>
- Erik Holstein (2019), Ny måling: Den grønne dagsorden tager en suveræn førsteplads, Altinget.dk, sidst tilgået 02.06.2020.
- Europa Kommissionen (2020), Environment, F.A.Q. Senest opdateret 07/08-2019, sidst tilgået 27/03-2020 på https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/faq_da.htm
- Fairclough, N. (1995), Critical discourse analysis: The critical study of language (2. udgave). New York: Routledge.
- Fisher, B m.fl. (2008), Defining and classifying ecosystem services for decision making, Ecological Economics, Volume 68, Issue 3, 15 January 2009, Pages 643-653

- Fisher, Brendan; Costanza, Robert; Turner, R. Kerry; Morling Paulan (2007). Defining and classifying ecosystem services for decision making, CSERGE Working Paper, EDM, No. 07-04, University of East Anglia, The Centre for Social and Economic Research on the Global Environment (CSERGE), Norwich
- Friluftsrådet(2020): Om Friluftsrådet, sidst tilgået 27/05 - 2020, på <https://friluftsradet.dk/om-friluftsradet>
- Gajhede, Preben(2019). Ansvarlig for notat. Notat: Borgermødet om Projekt Bypark i Drivsåtskoven, Februar 2019 <https://jyderup.dk/wp-content/uploads/2019/02/Notat-fra-møde-om-bypark-190219.pdf>
- Holbæk Kommune (2020):Skove, Holbaek.dk, sidst tilgået 13/05-2020 på <https://holbaek.dk/kultur-og-fritid/natur/skove/>
- Holbæk Kommune (2013), Et område ved Lerchehuset, Lokalplan vedtaget af Holbæk Byråd, 24. April 2013, s.10-11. Lokalplan nr.: 11.1 http://holbaek-lp.cowi.webhouse.dk/download/pdf/lokalplan_nr._11.13.pdf
- Holbæk Kommune(2018), Jyderup Handleplan, Udarbejdet af Vækst og Bæredygtighed af Holbæk Kommune, 2018 <https://jyderup.dk/wp-content/uploads/2018/08/Jyderup-Handlplan-Færdig.pdf>
- JHN Processor(2018): Kvantitative og kvalitative metoder, sidst tilgået 27/5-2020 på <https://jhn.dk/interviewmetoder/kvantitative-og-kvalitative-metoder/>
- Just Human (2020):Om Just Human, Just Human, København Ø., sidst tilgået d.13/5-2020 på <https://www.justhuman.com/om-just-human/>

- Juul, S. & K. B. Pedersen (2012), Videnskabsteori, Kbh., Hans Reitzels Forlag, 1. udg., 1. oplag.
- Jyderup Realskole(2020), 1975 om Sølyst, Senest opdateret 03/11-2015, sidst tilgået 26/03-2020 på <http://jyderuprealskole.dk/Jyderup%20by/1975%20Om%20Solyst.html>
- Jyderup Realskole, Drivsåtskoven, Senest opdateret 13/12-2015, sidst tilgået 27/03-2020 på <http://jyderuprealskole.dk/Jyderup%20by/Drivsaatskoven.html>
- Jyderup (2020): Lokalforum, sidst tilgået 1/06-2020 på <https://jyderup.dk/lokaldemokrati/lokalforum/>
- Jæger, B. (2016), Mixed Methods, i Kristensen & Hussain Metoder i samfundsvidenskaberne, kap 19, pp. 301-314. Samfundslitteratur, 1. udgave.
- Jørgensen, M. W. og L. Phillips (2011), Diskursteori som videnskabelig metode, Roskilde: Roskilde Universitetsforlag.
- Kalundborg kommune (2020), Åmosen, set 30/04-2020 på https://www.kalundborg.dk/Borger/Kultur_natur_og_fritid/Natur/Natur_og_grønne_områder/Åmosen.aspx
- Miljø- og Fødevareministeriet (2020c): Skovarealet, Miljø- og Fødevareministeriet, sidst tilgået 13/05-2020 på <https://mst.dk/natur-vand/natur/biodiversitet/hvordan-maalervibiodiversiteten/skov/skovarealet/>
- Larsen, Aage(2014). Ansvarlig for notat. Notat: Borgermøde omkring NATURAKSEN, november 2014 <https://jyderup.dk/wp->

content/uploads/2017/02/BORGERMØDE-Naturaksen-REFERAT-271114.pdf

- Miljø og Fødevarerministeriet (2020a), Miljøstyrelsen, Natura 2000-plan 2016-2021 - Store Åmose, Skarre Sø, og Bregninge Å - Nature 2000-område nr.156, Habitatområde H137, 2016.https://mst.dk/media/130746/156_n2000plan_2016-21.pdf
- Miljø og Fødevarerministeriet (2020b), Miljøstyrelsen, Sø- og åbeskyttelseslinjen §16, sidst tilgået 28/03-2020 på <https://mst.dk/natur-vand/natur/national-naturbeskyttelse/bygge-og-beskyttelseslinjer/soe-og-aabeskyttelseslinjen/>
- Miljø og Fødevarerministeriet(2020c), Miljøstyrelsen, EU's Naturbeskyttelsesdirektiver, sidst tilgået 28/03-2020 på <https://mst.dk/natur-vand/natur/international-naturbeskyttelse/eu-direktiver/naturbeskyttelsesdirektiver/>
- Miljø- og Fødevarerministeriet (2020d): "Bynær Natur", sidst tilgået d.13/05-2020 på <https://mst.dk/natur-vand/natur/biodiversitet/hvordan-bevarer-vi-biodiversiteten/danmarks-biodiversitetsstrategi-2014-2020-naturplan-danmark/borgertopmoede-om-biodiversitet/resultater/bynaer-natur/>
- Miljø- og Fødevarerstyrelsen (2020e): Overordnet beskrivelser af ændringsforslag for hvert enkelt habitat- og fuglebeskyttelsesområde, sidst tilgået 18/05-2020 på <https://mst.dk/media/144969/overordnet-omraadebeskrivelse-v3-m-aktive-link.pdf?fbclid=IwAR3F1sZGcJjm6J1FIxgYQvNOuLgyzVpKkcbMSjOsi5aKnGmNwyOCn2g87Lo>

- Miljø- og Fødevarerstyrelsen (2020f): Beskyttelse af § 3-Naturtyper, sidst tilgået 18/05-2020 på <https://mst.dk/naturvand/natur/national-naturbeskyttelse/3-beskyttede-naturtyper/beskyttelse-af-3-naturtyper/>
- Miljø- og Fødevarerstyrelsen (2020g): Fredskovspligten og tilsyn, sidst tilgået 20/05-2020 på <https://mst.dk/erhverv/skovbrug/lovgivning/fredskovspligten-og-tilsyn/>
- Miljø- og fødevarerministeriet (2018): Danmarks Nationale Skovprogram, Miljø- og Fødevarerministeriet, Kbh K.
- Naturpark Åmosen (2020): Historien om Naturpark Åmosen, [Naturparkåmosen.dk](http://naturparkaamosen.dk), sidst tilgået 13.05.2020 på <http://naturparkaamosen.dk/om-os/historie/>
- Naturstyrelsen (2011): Fremtidens skov – anbefalinger fra Skovpolitisk Udvalg 2011, Naturstyrelsen, Skovpolitisk udvalg, København Ø. sidst tilgået d.14/05-2020 på <https://naturstyrelsen.dk/media/nst/66863/fremtidens%20skov.pdf>
- Parastatis, Marianne Hjelm(2020): Kvalitative metoder, sidst tilgået 27/05-2020 på <https://analysedanmark.dk/metoder/kvalitative-metoder/>
- Plan for Naturpark Åmosen (2009): Kommuneplantillæg, Kalundborg Kommune, Sorø kommune, Holbæk Kommune.
- The National Wildlife Federation (2020), Ecosystem Services, sidst tilgået 27/04-2020 på <https://www.nwf.org/Educational->

Resources/Wildlife-Guide/Understanding-
Conservation/Ecosystem-Services

- Triantafillou, P.(2016), Analyse af dokumenter og dokumentation, i Kristensen & Hussain Metoder i samfundsvidenskaberne, kap 8, pp. 125-137. Samfundslitteratur, 1. udgave.
- Ud i Naturen (2020): Danske Naturparker, udinaturen.dk, sidst tilgået d. 13/05-2020 <https://udinaturen.dk/udvalgte-naturomrader/danske-naturparker>